နိဗ္ဗာန်လမ်းညွှန်

အမတမဂ္ဂနိဒ္ဒေသကျမ်း

ဟင်္သာတမြို့ဘုရားကြီးဆရာတော်
(အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု)
ဘဒ္ဒန္တစာရိန္ဒာသဘထေရ်
ပြုစီရင်သည်

ဟံသာဝတီ

ဟင်္သာတမြို့ "အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု" ဘုရားကြီးဆရာတော်

၁၀၄၃၅

ဟံသာဝတီမြို့ ဘုရားကြီးကျောင်းတိုက်

အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု

ဒွါရသာသနာပိုင်

ဘုရားကြီးဆရာတော်ဘုရား

ရေးသားစီရင်တော်မူအပ်သော

နိဗ္ဗာန်လမ်းညွှန်

အနမတဂ္ဂ နိဗ္ဗေသကျမ်း

ရန်ကုန်မြို့

ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်

၁၃၂၉-ခု (သာသနာ ၂၅၁၀) ၁၉၆၇-ခု

H 566—A [ဟံသာဝတီ]

အမတမဂ္ဂနိဒ္ဒေသကျမ်း

ပုံနှိပ်ခြင်း

ပဌမအကြိမ် ၁၉၀၄-ခု၊

ဒုတိယအကြိမ် ၁၉၆၇-ခု ဇန္နဝါရီလ၊

Made and Printed in the Union of Burma by the Hanthawaddy Press, Rangoon.

★

ရန်ကုန်မြို့ အမှတ် ၅၃-နတ်မောက်လမ်းသွယ်ရှိ ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်အတွက်(မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၀၀၃-၀၀၀၄)ဦးဇော်ဝင်းက ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	ပဏာမပဋိညာဉ်	၁
၂။	ဥဒ္ဒေသကထာ	၃
၃။	ပါတိမောက္ခသံဝရသီလနိဒ္ဒေသ	၉
၄။	ဣန္ဒြိယသံဝရသီလနိဒ္ဒေသ	၁၅
၅။	အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလနိဒ္ဒေသ	၂၃
၆။	ပစ္စယသန္နိဿိတသီလနိဒ္ဒေသ	၂၉
၇။	သီလနိဒ္ဒေသကထာနိဂုံး	၃၁
၈။	သမာဓိနိဒ္ဒေသ	၃၂
၉။	ပညာနိဒ္ဒေသ	၃၇
၁၀။	နိဂမကထာ	၆၂
၁၁။	ဩဝါဒကထာ	၆၃

အမတမဂ္ဂနိဒ္ဒေသ နိဗ္ဗာန်လမ်းညွှန်ကျမ်းကို ထုတ်ဝေရခြင်းအကြောင်း

သုံးလူ့မျက်ရှင် ဓမ္မဿရ ဓမ္မသာမိ ဖြစ်တော်မူသော ဘုရားသခင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးသည် ဟောဖော် ညွှန်ပြတော်မူအပ်သော ပရိယတ်,ပဋိပတ်,ပဋိဝေဓ (တည်းဟူသော)သာသနာတော်သုံးရပ်သည် အာဒိကလျာဏ-အစ၏ ကောင်းခြင်း, မဇ္ဈေကလျာဏ-အလယ်၏ ကောင်းခြင်း, ပရိယောသာနကလျာဏ- အဆုံး၏ ကောင်းခြင်း တည်းဟူသော ကောင်းခြင်းသုံးဖြာနှင့် ပြည့်စုံ လေသည်၊ ပရိယတ္တိသာသနာသည် သာသနာသုံးရပ်တွင် မူလဘူတ ဖြစ်ပေသည်၊ ထိုမူလဘူတ အစဖြစ်သော ပရိယတ္တိသာသနာကောင်းပါမှ အလယ်ဖြစ်သော ပဋိပတ္တိသာသနာ ကောင်းပေမည်၊ ထိုပဋိပတ္တိသာသနာကောင်းပါမှ, အကျင့်မှန်ပါမှ ပဋိဝေဓ သာသနာ တည်းဟူသော မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပေမည်၊ မူလဘူတဖြစ်သော ပရိယတ္တိသာသနာတော်သည် အစ,အလယ်, အဆုံး သုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသကဲ့သို့ ထို့အတူ ပဋိပတ္တိသာသနာ, ပဋိဝေဓ သာသနာသည်လည်း အစ, အလယ်, အဆုံး သုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံလေသည်။

ထိုသို့ ပြည့်စုံသည်အားလျော်စွာ ထိုပဋိပတ္တိ သာသနာတော်ကို ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ကြသော သူတော်စင် အပေါင်းတို့သည်လည်း အစ,အလယ်,အဆုံး သုံးပါးသောကောင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံအောင် ကျင့်ကြံ ကြိုးကုတ် အားထုတ်ကြရမည်သာ ဖြစ်ပေသည်၊

ထိုသို့ ကျင့်ကြံအားထုတ်ရာ၌ အစကား သီလ,အလယ် ကား သမာဓိ, အဆုံးကား ပညာဖြစ်ပေသည်၊ သီလ ပြည့်စုံပါမှ သမာဓိနှင့် ပြည့်စုံနိုင်ပေမည်၊ သမာဓိ ပြည့်စုံပါမှ ဝိပဿနာပညာ, မဂ်ပညာ,ဖိုလ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံနိုင်ပေမည်၊ထိုသို့ပြည့်စုံပါမှ မိမိတို့လိုလားအပ်, တောင်းတအပ်, မြတ်နိုးအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကို မျက် မှောက်ထင်ထင် သိမြင်နိုင်ကြပေမည်၊ ထိုသို့ ဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ ငါတို့ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး သည် ပဋိပတ္တိလမ်းစဉ်၌ကျင့်ကြံကြိုးကုတ်အားထုတ်ကြ သော သူတော်စင်အပေါင်းတို့အား ချွတ်ချော်တိမ်းပါး မရှိကြရလေအောင်"အမတဂါမိနိဒ္ဒေသ-နိဗ္ဗာန် လမ်း ညွှန်ကျမ်း"ကို ၁၂၆၆-ခုနှစ်ကအကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ရေးသား ဖော်ပြတော်မူခဲ့လေသည်၊ ထိုရေးသားတော် မူခဲ့သောကျမ်းကို ကြည့်ရှုလေ့လာလိုကြသော သူတော် စင်အပေါင်းတို့က ထပ်မံ၍ စက်တင်ပုံနှိပ်ပါရန် အတန် တန် လျှောက်ထားတောင်းပန်ကြသဖြင့် ယခု တဖန် ထပ်မံ၍ စက်တင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေလိုက်ရပါသတည်း။

ဦးပဏ္ဍိတဓမ္မဓဇ ဆရာတော်
ဘုရားကြီးကျောင်းတိုက် ဟသ်ာတမြို့

စက်တင် ပုံနှိပ်ခြင်း

လင်္ကာပေဿလ သိက္ခာကာမ ပရိယတ္တိ ဝိသာရဒ, ဂန္ထန္တရ ဗဟုဿုတ, ခန္တီသောဟစ္စ-စသည်လောက လုံ ထိုထိုဂုဏ်တို့ဖြင့် ထုံတော်မူအပ်သော ဟသ်ာတမြို့ ဘုရားကြီးကျောင်းတိုက် ဘုရားကြီး ဆရာတော်ဘုရား

အား ဟင်္သာတမြို့ ကျောင်းဆိပ်ရပ်နေ သိမ်ကြီးတကာ ဦးစံကြီး၊ သိမ်ကြီးအမ-ဒေါ်အောင်တို့၏သမီး ‘မသီလ’ သည် ရှိသေလေးမြတ် တောင်းပန်အပ်သောကြောင့် သနားငဲ့ညှာ ကရုဏာတရား ရှေးရှုထား၍ သီလ, သမာဓိ, ပညာ-ဟူသော သာသနာသုံးရပ်တွင် သီလဝိသုဒ္ဓိ-ဟူသော သီလသာသနာ၊ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ-ဟူသော သမာဓိသာသနာ၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ,ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ,မဂ္ဂါမဂ္ဂ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ, ပဋိပဒါ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ, ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ-ငါးပါးဟူသော ပညာသာသနာနှင့်တကွ‘မဂ်,ဖိုလ်-မရပါဘဲလျက် ရလေပြီဟု အထင်မှား အမြင်မှား မဖြစ်ကြစေခြင်းငှါ’ဉာဏ်စဉ်ဆယ်ပါး ဖြစ်ပုံ, မဂ်စိတ်ဖြစ်ပုံ,ဖိုလ်စိတ်ဖြစ်ပုံ အလုံးစုံကို တိုတိုကျဉ်းကျဉ်းနှင့်လိုရင်းထိအောင်, မိအောင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကိုယ်တိုင်ချီးမြှင့်ရေးသား ပေးသနားတော်မူခဲ့လေသည်။

ထိုကျမ်းကို သာသနာ ၂၄၄၀-ခု၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၂၆၆-ခုနှစ်က ကျွန်ုပ်တို့ ဟံသာဝတီ ပုံနှိပ်တိုက်တွင် ရိုက်နှိပ်ခဲ့ပါသည်၊ ယခုတဖန် ရိုက်နှိပ်ရာ၌ ဆရာဦးခင်စိုး [သာသနဓဇ သီရိပဝရ ဓမ္မာစရိယ] နှင့် ဆရာဦးသိန်းဟန်(၁),ဦးတင်နွယ်,ဦးဟန်ထွန်း,ဦးပု, ဦးရွှေဖူး, ဦးသိန်းဟန်(၂)-ဟံသာဝတီ ပါဠိဆရာများအဖွဲ့က ကောင်းစွာတည်းဖြတ် ကြပ်မသုတ်သင်ပြင်ဆင်ပုံနှိပ်အပ်သည် ဖြစ်ပါကြောင်း။

“ဟံသာဝတီ”

လျှောက်လွှာ

ဟသ်ာတမြို့ ကျောင်းဆိပ် ရပ်နေ တပည့် မသီလ ရှိသေစွာ လျှောက်ဝံ့ပါသည် ဆရာတော်မြတ်ဘုရား။

တပည့်တော်တို့မှာ သံသရာမှထွက်မြောက်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေတတ်သော တရားတို့ကို ကြိုးစားမယုတ် အားထုတ် လိုပါသော်လည်း နေရာတကျ တ-နှ-မသိ ရှိနေပါ၍ တပည့်တော်များ မှတ်သား အားထုတ်နိုင်ရန် နိဗ္ဗာန် ရောက်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော တရားတို့ကို ထုတ်နုတ်ရေးသား ပေးသနားတော်မူပါ ဆရာတော်မြတ်ဘုရား

အမတမဂ္ဂနိဒ္ဒေသကျမ်း

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဏာမ,ပဋိညာဉ်

နာထံ နတွာ ဝိဓေသေန္တံ၊
ဓမ္မဋ္ဌဿ ဂဏုတ္တမံ။ .
ယာစိတောဟံ ကရိဿာမိ၊
နိဒ္ဒေသံ နိပုဏံ ဝရံ။

[သမပါဒ သတ္တမမြောက်၌ လဟုရှိသော
ပိင်္ဂလဝိပုလာဂါထာ။]

အဟံ၊ငါသည်။ ဝိဓေသေန္တံ၊ နိဗ္ဗာန်ဘုံနန်း ခရီးလမ်းကို ဖြောင့်တန်းချွန်ချွန် ပြညွှန်တော်မူတတ်သော။ နာထံ၊ လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့ ကိုးကွယ်ရာစစ် ဖြစ်တော်မူသောမြတ်စွာဘုရားကို၎င်း။ အဿ-အနေန၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ ဒေသိတံ၊ သာယာချိုငေါ ဟောတော်မူအပ်သော။ အဿ-ဗုဒ္ဓဿ၊ ထိုမြတ်စွာ

ဘုရား၏။ ဓမ္မဉ္စ၊ မဂ်,ဖိုလ်လေးတန် နိဗ္ဗာန်,ပရိယတ် တရားမြတ်ကိုင်း။ ဥတ္တမံ၊ကျော်စောထင်ပေါ် မြတ် တော်မူထသော။ ဂဏဉ္စ၊ ရှစ်ယောက်အရိယာ ပေါင်း သံဃာကိုင်း။ နတွာ-နမာမိ၊ သုံးလီဒွါရ ကရိုဏ်းပြု လျက် တုပ်ကွရိုကျိုး ရှိခိုးပါ၏။ နတွာ၊ ရှိခိုးပြီး၍။ သီလေန၊ မိဘ ဆရာ ရတနာသုံးဦး ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အထူးမြတ်နိုး ကိုးကွယ်ဆည်းကပ် ယုံကြည်တတ်သော အလေ့, ကိုယ်နှုတ်နှလုံး စောင့်သုံးခြိုးခြံ မြဲမြံသော အကျင့်ရှိခြင်း တည်းဟူသော အနွတ္ထဟိတ် ဂုဏ် နိမိတ်ကြောင့် ကိတ္တိသဒ္ဒ 'မသီလ'ဟု မဂမ်ဝေါဟာ သညာမည်ရ ဒါယိကာမသည်။ ယာစိတော၊ ရှိသေ လေးမြတ် တောင်းပန်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ယာစိ တော-ယာစိတတ္တာ၊ ရှိသေလေးမြတ် တောင်းပန်အပ် သောကြောင့်။ ဝါ- ယာစိတော၊ ရှိသေလေးမြတ် တောင်းပန်အပ်သော။ အဟံ၊ ငါသည်။ နိပုဏံ၊သိမ် မွေ့ခက်ခဲ နက်နဲစွာထသော၊ ဝရံ၊ တောင့်တအပ်မြတ် သော။ နိဒ္ဒေသံ၊ မသေရာမှန် နိဗ္ဗာန်ဘုံနန်း ခရီး လမ်းကို ဖြောင့်တန်းချွန်ချွန် ပြညွှန်ရာ,ပြညွှန်ကြောင်း ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အမတမဂ္ဂနိဒ္ဒေသမည်သော ကျမ်း ကို။ ကရိဿာမိ၊ မကျဉ်းမကျယ် ရှုလွယ်စေ၄ါ ရေး သားပါအံ့။ (ဤကားယောဇနာ)

[ဤဂါထာ၌ နိဒ္ဒေသံ-ဟူသောပုဒ်ကို ပဒံ၌ကဲ့သို့ အမတမဂ္ဂ-ဟူသော ရှေးပုဒ်ကြေ၊ သီလေနကား ပါဌသေသ၊ မာတုဂါမေန-ဟူသောပုဒ်ကဲ့သို့ သဒ္ဒ လိင်သို့လိုက်သည်-ဟူ၍မှတ်။]

ဥဒ္ဒေသကထာ

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ အနုတ္တရအာဟိန် သာကီနွယ်သင်း ကျစ် မင်းဆုံးဖြစ်သော ဓမ္မရာဇ်ထွတ်ထား ဘုရားမြတ် စွာသည် သာဝတ္ထိတောင်စွန် ဇေတဝန်သမိုက် ရွှေ ကျောင်းတိုက်၌ ယာပိုထ်လေးလီ မျှညီခန့်ကျန်း စံမြန်း စံပယ်တော်မူသောအခါ အမည်အမျိုး အရိုးအနွယ် အားဖြင့် မထင်ရှားသော နတ်သားတယောက်သည် ရွှေစက်တော်ရင်း ဝပ်စင်းတုပ်ကွလျက် သံသယ မကင်း ဒွေဠှက ဖြောင့်တံသင်းကို နတ်ပယ်ခြင်း အကျိုးငှါ—

အန္တော ဇဋာ ဗဟိ ဇဋာ၊
ဇဋာယ ဇဋိတာ ပဇာ။
တန္တံ ဂေါတမ ပုစ္ဆာမိ၊
ကော ဣမံ ဝိဇဋယေ ဇဋံ။—

ဟူသောဂါထာဖြင့် ကောင်းစွာမေးလျှောက်ပေ၏။

ဂေါတမ၊ ဘုန်းတော်နေမိး ထိန်ထိန်ညီးလှသော ရှင်ကြီးဂေါတမ။ ယာ-ဇဋာ၊ ခင်မင်တွယ်တာ အကြင် တဏှာကို။ အန္တောဇဋာ၊ အဇ္ဈတ္တိကာယတနတရား ခြောက်ပါးတို့၌ ဖြစ်ပွါးရစ်ပတ် မြွေးရှက်တတ်၏ဟူ၍ ၎င်း။ ဗဟိဇဋာ၊ ဗာဟိရာယတနတရား ခြောက်ပါးတို့၌ ဖြစ်ပွါးရစ်ပတ် မြွေးရှက်တတ်၏ ဟူ၍၎င်း။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်၏။ တာယ-ဇဋာယ၊ ထိုသို့ရစ်ပတ် မြွေးရှက် တတ်သော တဏှာသည်။ ပဇာ၊ သတ္တဝါအဟိ ဗိုလ်လူ အပေါင်းကို။ ယသ္မာ၊ အကြင့်ကြောင့်။ ဇဋိတာ၊ ပွေ

လိမ်ရှုပ်ထွေး မြေးရှက်တတ်၏။တံ-တည္ဓာ၊ထို့ကြောင့်။ တံ၊ဂေါတမန္တယ်ဝင် ဘုရားသခင်ကို။ပုစ္ဆာဓမိ၊ သံသယ ကင်း ကြောင့်တံသင်းကို နုတ်ပယ်ခြင်းငှါ မေးလျှောက် ပါ၏။ကော၊အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဇုမံ-ဇဋုံ၊ ဤတဏှာ ထွေးရစ် ချုံစေးပျစ်ကို။ ဝိဇဋယေ၊ ပယ်ဖျက်သုတ်သင် ခုတ်ထွင်သန့်ရှင်း လင်းစေနိုင်ပါအံ့နည်း။ (ဤကား ယောဇနာ)

လောကဓာတ်လုံး အမြတ်ဆုံးဟု နှလုံးနစ်နော ချီးအံ့ညြရသော ဂေါတမန္တယ်တော်ဝင် ရှင်တော်မြတ် ဘုရား…ဝါးမှဖြစ်၍ စေးပျစ်ရှက်ရှိ ပိတ်ပေါင်းလှုံသော ဝါးချုံဝါးခက်တို့သည် ပြင်လွင်တပါး မထွက်သွား စေရ၊ ဝါးကိုရစ်ခြံ မြေးရှက်ကုန်သကဲ့သို့ သတ္တဝါ အဟို ဗိုလ်လူခပင်းဘို့ကိုလည်း စက္ခု, သောတစသည် ခြောက်ပါး အဇ္ဈတ္တိကာယတနတရားတို့၌၎င်း၊ ရူပ, သဒ္ဒ စသည်ခြောက်ပါး ဗာဟိရာယတနတရားတို့၌ ၎င်း၊ ခင်မင်နှစ်သက် စုံမက်ရစ်ပတ် မြေးရှက်တတ် သောကြောင့် အဇ္ဈောဇဋ, ဗဟိဇဋ အမည်ရသော လောဘအာသာ တဏှာချုံစေး ရှုပ်လိမ်ထွေးသော အမြေးအရှက်ကို အဘယ်သူသာ ကောင်းစွာသုတ် သင် ခုတ်ထွင်သန့်ရှင်း လင်းစေနိုင်ပါအံ့နည်းဟု သံကြီး ဝေါဝေါ် ရွေနားတော်ကြား လျှောက်ထားလေ၏။

ဤသို့ နတ်သားမေးလျှောက်သောစကားကို မျက် ဝါးထင်ထင် မြင်ဘိသောအလား ဥပမာပုံထား၍ ဟောကြားတော်မူခြင်းငှါ—

သီလေ ပတိဋ္ဌာယ နရော သပညော၊
စိတ္တံ ပညဉ္စ ဘာဝယံ။
အာတာပီ နိပကော ဘိက္ခု၊
သော ဣမံ ဝိဇဋယေ ဇဋံ။-

ဟူသောဂါထာကို သံဝါတွတ်တွတ် ဖြဟ်ရွတ် သကဲ့သို့ ချေချွတ်ဟောကြားတော်မူလေ၏။

သပညော၊ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေပညာဖြင့် ပညာရှိထ သော။ အာတာပီ၊ ကိလေသာကို ပူပန်စေတတ် မြတ် သော လုံ့လလည်းရှိထသော။ နိပကော၊ ရေးရာမြင် သိ ပါရိဟာရိယ ပညာလည်းရှိထသော။ ဘိက္ခု၊ သံ သရာဘေး လာမည့်ရေးကို မြော်ရှေး ထောက်ရှုလေ့ ရှိသော။ ယော-နရော၊ အကြင် ဝိပဿနာ ဘာဝနာ တောမှိ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သီလေ၊ စတုပါရိ သုဒ္ဓိ မည်ရ လေးပါးသော သီလ၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။ စိတ္တဉ္စ၊ စိတ်ကို ပဋ္ဌာနထား၍ ဟောကြားတော်မူအပ် သော သမာဓိကိုရင်း။ ပညဉ္စ၊ ဝိပဿနာ ပညာကိုရင်း။ ဘာဝယံ- ဘာဝယန္တော၊ ပွါးစေသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သော-နရော၊ ထိုဝိပဿနာ ဘာဝနာတောမှိ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဣမံ-ဇဋံ၊ ဤတဏှာထွေးရစ် ချုံ စေးပျစ်ကို။ ဝိဇဋယေ၊ ပယ်ဖျက်သုတ်သင် ခုတ်ထွင် သန့်ရှင်း လင်းစေနိုင်၏။ (ဤကား ယောဇနာ)

ဒါယကာနတ်သား····စွမ်းအန်ကြွားကြွား လွန်ကြီး မားသော ယောက်ျားသည် မြေတွင်ကြို့ကြို့ ရပ်တန့် တည်နေပြီးမှ မြမြလက်လက် ဝင့်တိုင်းစက်အောင်

ထက်စွာသွေးအပ်သော သန်လျက်ထားကို ကျားကျား
ကိုင်မလျက် ကြီးလှရှက်ရှံ ဝါးတောချုံကို အကုန်
မကြွင်း အမြစ်အရင်း တျင်းတျင်းပြောင်စင် ခုတ်ထွင်
လေဘိသကဲ့သို့ ဝိပဿနာ ဘာဝနာတောမှီ ယောဂီ
ယောကျ်ား အမျိုးသားသည် ညစ်နွမ်းမထင် ဖြူစင်
လွလွ လွန်ချမ်းမြသော သီလတည်းဟူသော မြေတ
လင်း၌ တျင်းတျင်း ကြံ့ကြံ့ ရပ်တန့်တည်နေပြီးမှ သမာ
ဓိတည်းဟူသော ကျောက်သားဝယ် အသွားလက်လက်
အရောင်ထွက်အောင် ထက်စွာသွေးအပ်သော ဝိပဿ
နာ ပညာမြရှက် ထားသန်လျက်ကို ပါဠိဟာရိယ
ပညာ လက်ျာလက်ဖြင့် မပျက်ကိုင်စွဲပြီးမှ ဝီရိယတရား
ယောဂီအားဖြင့် ကြွားကြွားရှိပင့်၍ ထပ်ဆင့်ရှက်ရှံ
ပိတ်ပေါင်းလှုံသော ဝါးချုံစေးပျစ်ပမာ တဏှာတည်း
ဟူသော အမြေးအရှက်ကို ပယ်ဖျက်သုတ်သင် ခုတ်ထွင်
သန့်ရှင်း လင်းစေနိုင်၏ ဟူသတည်း။

ဤသို့နတ်သား လျှောက်ထားသောစကားကို ဖြေဆို
ရာ ပဉ္စာဗျာကရဏဂါထာ၌ သီလ, သမာဓိ, ပညာ,
ဝီရိယအားဖြင့် လေးပါးသောတရားတို့ကိုသာ နိဗ္ဗာန်
ရောက်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော တရားတို့ဟူ၍ မြွက်
ကြား ထုတ်ဘော် ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။

သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ၊
ယဒါ ပညာယ ပဿတိ။
အထ နိဗ္ဗိန္ဒတိ ဒုက္ခေ၊
ဧသ မဂ္ဂေါ ဝိသုဒ္ဓိယာ။-

ဟူသော ဒေသနာမြွက် မုခပါဌ်၌ တေဘူမိက သင်္ခါရတရားတို့သည် အတည်မစွဲ အမြဲမရှိကုန်ဟု မြင်သိသော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကိုဖြစ်စေပြီးမှ ထိုသင်္ခါရ တရား ဒုက္ခများ၌ မပျော်မမွေ့ ငြီးငွေ့သော နိဗ္ဗိဒါ ဉာဏ်ကိုသာလျှင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သောတရားဟု ဟောကြားတော်မူအပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ သံသရာဘေး လာမည့်ရေးကို မြော်တွေးတတ်ကြသော ငါ့ချစ်သားတို့။ ယဒါ-ယသ္မိံကာလေ၊ အကြင်အခါ၌။ သဗ္ဗေ၊ ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊သင်္ခါရတရားတို့သည်။ အနိစ္စာ၊ ကုန်ခန်းပျက်စီး ပြုန်းတီးပြိုကွဲသဖြင့် အမြဲမရှိကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပညာယ၊ဖြစ်ပျက်သည်ကိုရှုသော ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာ ဉာဏ်ပညာဖြင့်။ ပဿတိ၊ သုံးသပ်ဆင်ခြင် ဟုတ်တိုင်းမြင်၏။အထ-ပစ္ဆာ၊ဟုတ်တိုင်းထင်ထင် မြင်ပြီးသည်မှ နောက်ကာလ၌။ ဒုက္ခေ၊ ဖောက်ပြန်ပြိုကွဲ အမြဲမရှိ၍ ဆင်းရဲအတိဖြစ်သော တရား၌။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ နှစ်သက်မခင် ရွှင်ပျော်မမွေ့ လွန်ငြီးငွေ့၏။ ဧသ-ဧသော၊ ဤမပျော်မမွေ့ ငြီးငွေ့သောနိဗ္ဗိဒါဉာဏ်သည်သာလျှင်။ ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ညစ်ကြေး ခပ်သိမ်း ကင်းငြိမ်းရာမှန် ပြည်နိဗ္ဗာန်၏။ မဂ္ဂေါ၊ ခရီးသဘွယ် ရောက်လွယ်သော အကြောင်း ရှေးလမ်း ဖြောင့်ပေတည်း။ (ဤကား ယောဇနာ)

ယမှိ ဈာနဉ္စ ပညာစ၊
သ ဝေ နိဗ္ဗာနသန္တိကေ။-

ဟူသောဒေသနာတော်မြတ် မှခပါဠိ၌ သမာပတ်ရှစ်တန် လောကီဈာန်နှင့်တကွ ဝိပဿနာဉာဏ်ကိုသာလျှင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သောတရားဟု ဟောကြားတော်မူအပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ ငါ၏ချစ်သား ရဟန်းများတို့။ ယမှိ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၌။ ဈာနဥ္စ၊ သမာပတ်ရှစ်တန် အခြေခံ ဖြစ်သော ဈာန်သည်၎င်း။ ပညာစ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာသည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သ-သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝေ-ဧကန္တေန၊ အကယ်မလွဲသဖြင့်။ နိဗ္ဗာနသန္တိကေ၊ တကျောကင်းကုန် နိဗ္ဗာန်ဘုံ၌။ တိဋ္ဌတိ၊ ချမ်းမြေ့ အေးကြည်အမြဲတည်၏။ (ဤကား ယောဇနာ)

သဗ္ဗဒါ သီလသမ္ပန္နော၊
ပညဝါ သုသမာဟိတော။
အာရဒ္ဓဝီရိယော ပဟိတတ္တော၊
ဩဃံ တရတိ ဒုတ္တရံ။-

ဟူသော ဒေသနာတော်မြတ် မှခပါဠိ၌ သီလ, သမာဓိ,ပညာ,ဝီရိယ-အားဖြင့် လေးပါးသောတရားတို့ကိုသာလျှင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သောတရားတို့ဟူ၍ မြွက်ကြားထုတ်ဘော် ဟောတော်မူအပ်၏။

ဘိက္ခဝေ။ သံသရာဘေး လာမည့်ရေးကို မြော်တွေးတတ်ငြား ငါ့ချစ်သားတို့။ ယော-ပုဂ္ဂလော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဗ္ဗဒါ၊ဆောက်တည်သည်မှ ထိုကစ၍ကာလတွေ့ကြို အလုံးစုံ၌။ သီလသမ္ပန္နော၊ စတုပါရိ

သုဒ္ဓိမည်ရ သီလလေးဖုံ ပြည့်စုံသည်။ ပညဝါ၊ လော ကီ,လောကုတ္တရာ နှစ်ဖြာသော ပညာရှိသည်။ သုသ မာဟိတော၊ ကောင်းစွာတည်ဘိ သမာဓိရှိသည်။ အာ ရဒ္ဓဝီရိယော၊ ကောင်းစွာ ချီးမြှောက်အပ်သော ဝီရိယ ရှိသည်။ ပဟိတတ္တော၊ ကိုယ်နှင့်အသက် ငဲ့ကွက်မထင် နိဗ္ဗာန်ခွင်သို့ ပြေးဝင်စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏၊သော-ပုဂ္ဂလော၊ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒုတ္တ ရံ၊သူငါမတန်လူသာမန်တို့ အကြိမ်ပေါက် ကူးမြောက် နိုင်ခဲသော။ ဩဃံ၊ဩဃလေးခွင် ရေအလျဉ်ကို။တရတိ၊ လွယ်ကာထုတ်ချောက် ကူးမြောက်နိုင်၏။ (ဤကား ယောဇနာ)

ဤမှတပါးလည်း သတိပဋ္ဌာန်, သမ္မပ္ပဓာန်, ဣဒ္ဓိ ပါဒ်,ဣန္ဒြေ, ဗိုလ်,ဗောဇ္ဈင်, မဂ္ဂင်, အပ္ပမာဒ-စသော တရားတို့ကိုလည်း အသီးအသီးအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်ရောက် ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော တရားတို့ဟူ၍ မြွက်ကြား ထုတ်ဘော် ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။

ဤကား ဥဒ္ဒေသကထာတည်း။

ပါတိမောက္ခသံဝရသီလနိဒ္ဒေသ

ဤသို့ ဥဒ္ဒေသ၌ ပြဆိုအပ်ပြီးသော နိဗ္ဗာန်ရောက် ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော တရားအများတို့တွင် သီလ,သမာဓိ,ပညာအားဖြင့် သုံးပါးသော တရား တို့ကိုသာ အကျယ်ထုတ်ဆောင်၍ပြက ကြွင်းကျန် သော တရားတို့ကိုလည်း ပြခြင်းကိစ္စပြီးရကား ထိုသီလ

သမာဓိ,ပညာ သုံးဖြာသော တရားတို့ကို သာလျှင် ယထာရဟ နိဒ္ဒေသအားဖြင့် ပြဆိုပေအံ့။

ထိုသုံးပါးသော တရားတို့တွင် ရှေးဦးမဆွ ပဌမ ဖြစ်သော သီလသည်လည်း—

(၁) စာရိတ္တသီလ၊
(၂) ဝါရိတ္တသီလ၊
(၃) လောကီသီလ၊
(၄) လောကုတ္တရာသီလ၊
(၅) ဘိက္ခုသီလ၊
(၆) ဘိက္ခုနီသီလ၊
(၇) အနုပသမ္ပန္နသီလ၊
(၈) ဂဟဋ္ဌသီလ၊
(၉) ပါရိသုဒ္ဓိသီလ-

စသောအားဖြင့် များသောအပြားရှိ၏၊ ထိုသီလ အများတို့တွင်လည်း ပါရိသုဒ္ဓိသီလကိုအကျယ်ပြဆိုက ကြွင်းကျန်သော အလုံးစုံသောသီလတို့ကိုလည်း ပြဆို ရာမည်ရကား ထို ပါရိသုဒ္ဓိသီလကိုသာလျှင် ပြဆို ပေအံ့။

ထိုပါရိသုဒ္ဓိသီလသည်လည်း—
(၁) ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၊
(၂) ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ၊
(၃) အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလ၊
(၄) ပစ္စယသန္နိဿိတသီလ—
အားဖြင့် လေးပါးပြား၏၊ ထိုလေးပါးတို့တွင်—

"ဣဓ ဘိက္ခု ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နော၊ အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု"-

ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော သီလသည် ပါတိ မောက္ခသံဝရသီလမည်၏။

ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော၊ ပါတိမောက္ခ သံဝရသီလ နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ အာစာရဂေါစရ သမ္ပန္နော၊ ကောင်းသော အလေ့အကျက်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ အဏုမတ္တေသု၊ ပရမာဏုမျှမျှသာ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝဇ္ဇေသု၊ အပြစ်တို့၌။ ဘယဒဿာဝီ၊ မြင်းမိုရ်တောင်လောက်နီးနီး ဘေးကြီးဟုရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍။ သိက္ခာပဒေသု၊ သိက္ခာပုဒ်တို့ကို။ သမာဒါယ၊ ကောင်းစွာ ဆောက်တည်၍။ သိက္ခတိ၊ ကျင့်၏။ (ဤကား ယောဇနာ)

ဤပါတိမောက္ခ သံဝရသီလကို စောင့်သုံးဆောက် တည်သော အမျိုးကောင်းသားတို့သည် သဒ္ဓါတရား ကို ရှေ့သွားပုဗ္ဗင်မပြုလျက် အသက်၌ သော်လည်း ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိဘဲ ကိကီမည်သောငှက်မ, စာမရီ မည် သောသား,တယောက်တည်းသော သားရှိသော မိခင်, စက္ခုတဘက်သာမြင်သောသူတို့ပမာ လွန်စွာကြီးကုတ် အားထုတ်စောင့်ရှောက်ကုန်ရာ၏။

ကိကီဝ အဏ္ဍံ စမရိဝ ဝါလဓိံ၊
ပိယံဝ ပုတ္တံ နယနံဝ ဧကကံ၊
တထေဝ သီလံ အနုရက္ခမာနကာ၊
သုပေသလာ ဟောထ သဒါ သဂါရဝါ။

ကိကီ၊ရစ်မသည်။ အဏ္ဍံ၊မိမိ၏ဥကို။ရက္ခတိဣဝ စ၊ အသက်ခန္ဓာ မညှာမထောက် စောင့်ရှောက်လေဘိ သကဲ့သို့ရှင်း။ စမရီ၊ စာမရီမည်သော သားသည်။ ဝါလဓိံ၊ မိမိ၏ မြီးဆံကို။ ရက္ခတိဣဝ စ၊အသက်ခန္ဓာ မညှာမထောက် စောင့်ရှောက်လေဘိသကဲ့သို့ရှင်း။ဧကပုတ္တကော၊ သားတယောက်သာရှိသော အမိသည်။ ပိယံ၊မဆုတ်မနစ်ချစ်အပ်သော။ ဧကပုတ္တံ၊ တယောက် တည်းသောသားကို။ ရက္ခတိဣဝ စ၊ ရေစိမ်းတပေါက် မကျရောက်အောင် စောင့်ရှောက်လေဘိသကဲ့သို့ရှင်း။ ဧကနယနော၊ စက္ခုတဘက်သာ မြင်သောသူသည်။ ဧကကံ၊ ကြွင်းကျန်မပျက် တဘက်သော။ နယနံ၊စက္ခု ကို။ ရက္ခတိ ဣဝ စ၊စောင့်ရှောက် လေဘိသကဲ့သို့ရှင်း။ တထေဝ၊ထို့အတူသာလျှင်။ သီလံ၊သီလကို။ အနုရက္ခ မာနကာ၊အစဉ်စောင့်ရှောက်ကုန်သော အမျိုးကောင်း သားတို့သည်။ သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ သုပေသလာ၊ လွန်စွာသီလကို ချစ်ကုန်သည်။ သဂါရဝါ၊ လွန်စွာ သီလကိုရိုသေလေးမြတ်ကုန်သည်။ ဟောထ၊ ဖြစ်ကုန် လော့။ (ဤကား ယောဇနာ)

ဤအရာ၌ ခိုးသူတို့ နွယ်ဖြင့် တုပ်နှောင်ဘွဲ့ချည်၍ ထားအပ်သော မထေရ်များဝတ္ထုကို ထုတ်ဆောင်အပ် ကုန်၏။

ရှေးလွန်လေပြီးသောအခါ ငါတို့ မြတ်စွာဘုရား သာသနာဝယ် ဟေမဝန္တာအနီး ပညောင်ပင်ကြီးရှိသော တောအုပ်တခု၌ မထေရ်တပါးကို ခိုးသားတို့ ဘမ်းဆီးပြီးလျှင် ကာဠဝလ္လိမည်သော နွယ်ငန်းတို့ဖြင့် ဘွဲ့ချည်တုပ်နှောင်ထားပြီးမှ လိုရာအရပ်သို့ သွားကြကုန်၏၊ မထေရ်သည်လည်း နွယ်ငန်းကိုဖြတ်နိုင်သော အစွမ်းသတ္တိရှိလျက် အသက်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဘုရားပေးသနားတော် မူသော သီလသိက္ခာပုဒ်ကို မဖျက်ဆီးပြီဟု နှလုံးပြု၍ နွယ်ကိုမဖြတ်ဘဲ ခိုးသူတို့ထားခဲ့တိုင်း မြေ၌ အိပ်လျက်ပင်လျှင် ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ဝိပဿနာကိုပွါး၍ အနာဂါမိဖိုလ်၌ တည်ပြီးမှ ထိုအရပ်၌ပင်လျှင် စုတေ့မနေသေလွန်၍ ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ရောက်လေ၏။

တမ္ဗပဏ္ဏိ အမည်ရှိသော သီဟိုဠ် ကျွန်း၌လည်း ရှေးနည်းအတူ ခိုးသူတို့သည် မထေရ်တပါးကို ဘမ်းဆီးပြီးလျှင် ပူတိလတာမည်သော ဆင်သမား နွယ်ဖြင့် ဘွဲ့ချည်တုပ်နှောင်၍မြေ၌အိပ်စေလျက် ထားခဲ့ကြကုန်၏၊ ထိန်ထိန်ညီးညီး တောမီးလောင်၍ လာလတ်သော် နွယ်ကိုဖြတ်နိုင်သော အစွမ်းသတ္တိရှိပါလျက် အသက်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ပေးသနားတော်မူအပ်သော သီလသိက္ခာပုဒ်ကို မဖျက်ဆီးပြီဟု နှလုံးပြု၍ နွယ်ကိုမဖြတ်ဘဲ ထိုအရပ်၌ပင်လျှင် ဝိပဿနာကို ပွါး၍ ကိလေသာကုန်ခြင်းနှင့် အသက်ကုန်ခြင်း နှစ်ပါး ကာလမခြားသော သမသီသိရဟန္တာဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူလေ၏။ ဒီဃဘာဏက အဘယ

H 566—2 [ဟံသာဝတီ]

မထေရ်သည် တပည့်တပန်းရဟန်းငါးရာ ခြံရံလျက် ဒေသစာရီ လှည့်လည် ကြွလာတော်မူသော အခါ မထေရ်၏အလောင်းကိုမြင်၍ မီးသင်္ဂြိုဟ်စေပြီးမှ ဓာတ်တော်တို့ကို စေတီပြုလုပ် တည်ထားစေ၏။

ဤ ပြဆိုအပ်ပြီးသော ဝတ္ထုထုံးပုံကို ယုံကြည် မြတ်နိုးသော အမျိုးကောင်းသားတို့သည် အသက်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သီလသိက္ခာပုဒ်တော်များကို ကျူးလွန်ကျော်နင်း ဖျက်ဆီးခြင်းကို မပြုကြရာ၊ အသက်ကိုသာလျှင် မညှာမထောက် မကြောက်မရွံ့ စွန့်ကြကုန်ရာ၏။

ပါတိမောက္ခံ ဝိသောဓေန္တော၊
အပ္ပေဝ ဇီဝိတံ ဇဟေ။
ပညတ္တံ လောကနာထေန၊
န ဘိန္ဒေ သီလသံဝရံ။

ပါတိမောက္ခံ၊ ပါတိမောက္ခသီလကို။ ဝိသောဓေန္တော၊ သုတ်သင်ရှင်းလင်း စင်ကြယ်ခြင်းငှါ အလိုရှိသောသူသည်။ ဇီဝိတံ၊ အသက်ကို။ အပ္ပေဝ ဇဟေ၊ ကေန်မရွံ့ စွန့်ရာ၏။ လောကနာထေန၊ လူသုံးသွယ်တို့၏ ကိုးကွယ်ရာစစ် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပညတ္တံ၊ ပညတ်တော်မူအပ်သော။ သီလသံဝရံ၊ စောင့်သုံးအပ်သောသီလကို။ န ဘိန္ဒေ၊ ညှိုးနွမ်းရုံလျက် မဖျက်ရာ။ (ဤကား ယောဇနာ)

ဤကား ပါတိမောက္ခသံဝရသီလဝယ် ယထာရဟ နိဒ္ဒေသကထာတည်း။

ဃာန္ဒြိယသံဝရသီလနိဒ္ဒေသ

"သော စ စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ န နိမိတ္တဂ္ဂါ-
ဟီ ဟောတိ နာနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ၊ ယတွာဓိကရ-
ဏမေနံ စက္ခုန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ
အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿာ ပါပကာ အကုသလာ
ဓမ္မာ အန္ဝာဿဝေယျုံ။ တဿ သံဝရာယ ပဋိ-
ပဇ္ဇတိ၊ ရက္ခတိ စက္ခုန္ဒြိယံ၊ စက္ခုန္ဒြိယေ သံဝရံ
အာပဇ္ဇတိ"။—

အစရှိသဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော စက္ခု, သောတ-စသော ဒွါရခြောက်ပါး တံခါးခြောက်ပေါက်၌ သတိတည်းဟူသော တံခါးရွက်ကို မြဲရုက်ပိတ်ထားသဖြင့် ရူပ,သဒ္ဒ-စသော လောဘနီယ ဝိသဘာဂ အာရုံနှင့် တွေ့ကြုံငြားလည်း အဘိဇ္ဈာ,ဒေါမနဿ တရား မဖြစ်ပွါးရအောင် စက္ခုစသော ဣန္ဒြေခြောက်ပါးတို့ကို စောင့်စည်းခြင်းသည် ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ မည်၏။

သော-ဘိက္ခု၊ ထိုပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၌ တည်သောရဟန်းသည်။ စက္ခုနာ၊ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ဒိသွာ၊ မြင်၍။ နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ၊ ယောကျ်ား, မိန်းမ လှပယဉ်ကျေး၏ဟူသော အမှတ်ကို ယူလေ့ရှိသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ အနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ၊ အင်္ဂါကြီး, ငယ် အသွယ်သွယ်တို့ ရှုစဘွယ်တောင်း ကောင်းမြတ်၏ဟူသောအမှတ်ကို ယူလေ့ရှိသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ယတွာဓိကရဏံ- ယတော အဓိကရဏံ၊ အကြင်

စက္ခုန္ဒြေကို မစောင့်ရှောက်ခြင်း တည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ စက္ခုန္ဒြိယံ၊စက္ခုန္ဒြေကို။အသံဝုတံ၊ မစောင့်ရှောက်သည် ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တံ၊ နေသော။ နံ-ဘိက္ခုံ၊ ထို ရဟန်းကို။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿာ၊ အဘိဇ္ဈာ,ဒေါမနဿ-ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ပါပကာ၊ ယုတ်မာကုန်သော။ အကုသလာဓမ္မာ၊ အကုသိုလ် တရားတို့သည်။ အန္ဝာဿဝေယျုံ၊ အစဉ်လိုက်ကုန်၏။ တဿ၊ ထိုစက္ခုန္ဒြေကို။သံဝရာယ၊ သတိတည်းဟူသော တံခါးဖြင့် ပိတ်ခြင်းငှါ။ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ကျင့်၏။ စက္ခုန္ဒြိယံ၊ စက္ခုန္ဒြေကို။ ရက္ခတိ၊ စောင့်ရှောက်၏။ စက္ခုန္ဒြိယေ၊ စက္ခုန္ဒြေ၌။ သံဝရံ၊စောင့်ရှောက်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ (ဤကား ယောဇနာ)

ဤ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလကို စောင့်သုံးကြသောအမျိုးကောင်းသားတို့သည် သတိတရားကို ရှေ့သွားပုဗ္ဗင်္ဂမပြုလျက် အနုရာဓပြည်ခွင်သို့ ဆွမ်းခံဝင်သော အသျှင်မြတ်ကဲ့သို့ မြင်တိုင်းသော အာရုံ၌သာ တည်ခြင်း, ကုရုဏ္ဍကလိုဏ်၌ သတင်းသုံးတော်မူသော အသျှင်မြတ်ကဲ့သို့ လေးတောင်ခန့်မျှသာ ရှုခြင်းတို့၌ တည်စေရာ၏။

သီဟိုဠ်ကျွန်း စေတိယတောင် တခုသောလိုဏ်၌ အနုရာဓမြို့ကို ဂေါစရဂံပြု၍ အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်း နှလုံးသွင်းလျက် သီတင်း သုံးနေလေ့ရှိသော မဟာတိဿမထေရ်သည် တရံရောအခါ ဆွမ်းခံခြင်းအကျိုးငှါ အနုရာဓပြည်သို့ ကြွတော်မူလာရာ တဦးသောအမျိုးချွေးမသည် မိမိ၏ခင်ပွန်းနှင့်မသာမကြည်

ရှိ၍ မိဘဆွေမျိုးတို့အိမ်သို့ သွားတော့အံ့ဟု နံနက်စောစောကပင်လျှင် အဝတ်တန်းဆာ,ပန်းမာလ်,နံ့သာတို့ကို ဝတ်စားပြင်ဆင် ဆင်ယင်လိမ်းကျံပြီးမှ နတ်သွီးပျိုပမာ အနုရာဓပြည်မှ ထွက်လာခဲ့ရာ လမ်းခရီးအကြားတွင် မထေရ်ကို မြင်လေလျှင် ရှင်လန်းဝမ်းမြောက် ဖောက်ပြန်သော စိတ်ရှိသဖြင့် ပြင်းစွာသောရယ်ရှင်ခြင်းကို ပြုမိ၏၊ မထေရ်လည်း ဤ ရယ်ရှင်သည်ကား အသူနည်းဟု ကြည့်လတ်သော် ဖြူဆွထွားထွား သွားရိုးတို့ကိုမြင်၍ မိမိ ဆင်ခြင်သုံးသပ်ရင်းအသုဘသညာကို နှလုံးသွင်းသဖြင့် အဆင့်ဆင့် ဘာဝနာကိုပွါး၍ လမ်းခရီးအကြား၌ပင်လျှင် ခိဏာသဝအစစ် ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်လေ၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌—

တဿာ ဒန္တဋ္ဌိကံ ဒိသွာ၊
ပုဗ္ဗသညံ့ အနုဿရိ။
တတ္ထေဝ သော ဌိတော ထေရော၊
အရဟတ္တံ အပါပုဏိ။—

ဟူ၍ မိန့်အပ်လေပြီ။

သော-ထေရော၊ ထို မဟာတိဿ မထေရ်သည်။ တတ္ထေဝ၊ ထိုခရီးလမ်းအကြား၌ပင်လျှင်။ ဌိတော၊ ရပ်တန့်တော်မူလျက်။ တဿာ၊ ထိုအမျိုးချွေးမ၏။ ဒန္တဋ္ဌိကံ၊ ဖြူဆွထွားထွား သွားအရိုးကို။ ဒိသွာ၊ မြင်၍။ ပုဗ္ဗသညံ၊ ရှေး၌ စီးဖြန်းဆင်ခြင်ဘူးသော အဋ္ဌိကအသုဘသညာကို။ အနုဿရိ၊ ဆင်ခြင်အောက်မေ့တော်မူ၏။ အနုက္ကမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဘာဝေတွာ၊ ဝိပဿနာ ဘာဝ

နာကိုပ္ပါး၍။ အရဟတ္တံ၊အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ အပါပုဏိ၊ ရောက်တော်မူလေပြီ။ (ဤကား ယောဇနာ)

ထိုအမျိုးချွေးမ၏ ခင်ပွန်းသည်လည်း သွားရာခရီး ကိုမှတ်၍ နောက်ထပ်လိုက်လာခဲ့ရာ မထေရ်ကို တွေ့ မြင်၍ "အသျှင်ဘုရား....ဤ ခရီးအကြား၀ယ် တဦး သောမိန်းမငယ်ကို တွေ့မြင်ပါသလော"ဟု လျှောက် ထားလေလျှင် "ဥပါသကာ....ဤခရီး၌ သွားသောသူ ကို မိန်းမဟူ၍ရင်း, ယောကျ်ားဟူ၍ရင်း ငါမသိလိုက်၊ စင်စစ်အားဖြင့်ကား အရိုးစုဘခု ရွရွတွား၍ သွားလေ ၏"ဟု မိန့်ဆိုတော်မူခြင်းငှါ—

နာဘိဇာနာမိ ဣတ္ထိ ၀ါ၊
ပုရိသော ၀ါ ဣတော ဂတော။
အပိစ အဋ္ဌိသင်္ဃာဋော၊
ဂစ္ဆတေ သ မဟာပထေ။—

ဟူသော ဂါထာကို ကျူးရင့်တော်မူ၏။

ဥပါသကာ၊ ဒါယကာ။ ဣတော၊ ဤအရပ်မှ။ ဂတော၊ သွားသောသူကို။ ဣတ္ထိ၀ါ၊ မိန်းမဟူ၍ရင်း။ ပုရိသော၀ါ၊ ယောကျ်ားဟူ၍ရင်း။ နာဘိဇာနာမိ၊ ငါ မသိလိုက်။ အပိစ၊ ငါ၏အမြင် စင်စစ်မူကား။ သေ- သော အဋ္ဌိသင်္ဃာဋော၊ထိုအရိုးစုသည်။မဟာပထေ၊ ခရီးမ၌။ ဂစ္ဆတိ၊ ရွရွတွား၍ သွားလေ၏။ (ဤကား ယောဇနာ)

ရှေးလွန်လေပြီးသောအခါ သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ စိတ္တဂုတ္တ အမည်ရှိသော မထေရ်တပါးသည် ကုရဏ္ဍကလိုဏ်

ကြီးကို အမှိုပြုလျက် စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့ကို မပျက်စေရ ငြိမ်သက်စွာ စောင့်ရှောက်လျက် အနှစ်ခြောက်ဆယ်ကျော်ပတ်လုံးသီတင်းသုံးမွေလျော်စံနေတော်မူ၏၊ ထိုကုရဏ္ဍကလိုဏ်ကြီး၌လည်း ခုနစ်ဆူကုန်သောဘုရားသျှင်တို့၏ တောထွက်ခန်းကို ဆန်းဆန်း ကြယ်ကြယ် ရှုချင်ဘွယ်သော ပန်းချီဆေးတို့ဖြင့် ရေးသားခြယ်လယ်အပ်ကုန်၏၊ အခါတပါး များစွာသော ရဟန်းတို့သည် ကိုယ်လက်ပူဆာ ညောင်းညာလွတ်ကင်း ကျန်းမာခြင်း အကျိုးငှါရင်း, ဆရာသမား ဘုရားပုထိုး ရှိခိုးပူဇော် ဖူးမြော်ရခြင်း အကျိုးငှါရင်း ကျောင်းစဉ်လှည့်လည် သေနာသနစာရီ ကြွချီ ရောက်လာတော် မူကြသဖြင့် ဆန်းကြယ်စွာသော ပန်းချီဆေးရေးရုပ်တို့ကိုမြင်၍ အသျှင်ဘုရား.... အသျှင်ဘုရား၏လိုဏ်ဝယ် ဆန်းကြယ်သော ပန်းချီဆေးရေးတို့သည် ယဉ်ကျေးတင့်တယ်ဖွယ်ရာပေစွ တကားဟု လျှောက်ကြားပြောဆိုကြလေလျှင် ငါ့သျှင်တို့....ဤလိုဏ်အတွင်း သီတင်းသုံးနေသည်မှာ အနှစ် ခြောက်ဆယ်ကျော်ကြာပေပြီ၊ ပန်းချီဆေးရေးရုပ်တို့ ရှိကြောင်း,မရှိကြောင်းကို ကောင်းစွာ ငါမသိလေ၊ ယနေ့မှပင် မျက်စိမြင်သော ငါ့သျှင်တို့ ရောက်လာကြသဖြင့် သိရပေ၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ထို စိတ္တဂုတ္တ မထေရ်ကြီးသည် အနှစ်ခြောက်ဆယ်ကျော် ကာလပတ်လုံး သီတင်းသုံးတော် မူငြားသော်လည်း ဝဲယာရှေ့နောက် ထက်အောက်ဖီလာ ဖြစ်သော အရပ်တို့ကို လေးတောင်ခန့်မျှသာ အခါခပ်သိမ်း ရှုကြည့်တော်မူလေ့ရှိ၏၊ လိုဏ်ကိုရင်း, လိုဏ်တံခါး၏

အနီး ကံ့ကော်ပင်ကြီးကိုရင်း မော်၍မျှ မရှုကြည့်စဖူး၊ တန်းခူလအခါ ချပ်လွှာဝတ်ဆံတို့ကြွေ၍ မြေ၌တည် သည်ကိုမြင်မှ ကံ့ကော်ပင်ပွင့်ကြောင်းကို သိရ၏။

ထို စိတ္တဂုတ္တ မထေရ်ကြီး၏ သီလ, သမာဓိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော ကျေးဇူးသိတင်းကို မင်းကြီးကြားတော်မူ လေလျှင် ဖူးမြင်လိုသောကြောင့် သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မှူး မတ်တို့ကို စေလွှတ်ပင့်ဆောင်စေရာ ကြွလာတော်မမူ သောကြောင့် မဟာဂါမ၌ နို့စို့ရှယ် သားငယ်ရှိသော မိခင်တို့ကို ရင်၌ဘွဲ့စည်းပြီးမှ တံဆိပ်အမှတ် နှိပ်ခတ် စေ၍ မထေရ်မကြွလာသမျှ ကာလပတ်လုံး သူငယ်တို့ ကို နို့မတိုက် မကျွေးရဟူသော မင်းအာဏာကို ကြပ် တည်းစွာ ထုတ်ပြန်ဆင့်ဆိုတော်မူစေ၏။

မထေရ်ကြီး သည်လည်း သူငယ်တို့အား သနား တော်မူသောကြောင့် မင်းကြီးပင့်ဆောင်ရာ မဟာဂါမ သို့ ကြွတော်မူလာ၏၊ မင်းကြီးလည်း မထေရ် ကြွလာ ကြောင်းကို ကြားသိတော်မူလျှင် ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက် စွာ မှူးမတ်တို့ကိုစေလွှတ်၍ နန်းတော်တွင်းသို့ သွင်း ဆောင်ပင့်ခေါ်စေ၍ ရှိသေလေးမြတ် တုပ်ဝပ်ရိုကျိုး ရှိခိုးပြီးမှ မြိန်မြတ်လှသော ဘောဇဉ်ခဲဘွယ်တို့ဖြင့် လှူ ဒါန်းလုပ်ကျွေး၍ အသျှင်ဘုရား....ယနေ့ကား သီလခံ ယူဆောက်တည်အံ့သောငှါ အခါမရှိပြီ၊ နက်ဖြန် မိုး သောက် ရောက်သောအခါမှ ကောင်းစွာဆောက်တည် ပါအံ့ဟု လျှောက်၍ မင်းကြီးကိုယ်တိုင် သပိတ်ကိုထမ်း လျက် မိဖုရားကြီးနှင့်တကွ ခရီးအတန်ငယ်ပို့လိုက်ပြီး မှ ရှိခိုးလျက် နေရစ်ကြကုန်၏။

မထေရ်လည်း ထိုနည်းတူစွာ ခုနစ်ရက် ပတ်လုံး နန်းတော်တွင်းဝယ် သီတင်းသုံး နေတော်မူခိုက် မင်းကြီး လာရောက် ရှိခိုးသော အခါ၌လည်း "သုခီ ဟောတု မဟာရာဇ=တကာတော်မင်းကြီး ချမ်းသာစေ သတည်း"ဟူ၍ ဆုပေးတော်မူ၏၊ မိဖုရားကြီးလာရောက် ရှိခိုးသော အခါ၌လည်း "သုခီ ဟောတု မဟာရာဇ= တကာတော်မင်းကြီး ချမ်းသာစေသတည်း"ဟု ဆုပေး တော်မူ၏၊ ထိုအကြောင်းကို တပည့် ရဟန်းတို့ လျှောက်ထားလေလျှင် ငါ့သျှင်တို့....ငါတမူကား မင်း ကြီးဟူ၍၎င်း, မိဖုရားကြီးဟူ၍၎င်း သီးသန့်ပိုင်းခြား မှတ်သားခြင်းကို မပြုမိဟု မိန့်တော်မူ၏၊ မင်းကြီးသည် လည်း ခုနစ်ရက်လွန်လတ်သော် ဤအရပ်၌ မထေရ် သီတင်းသုံးနေရခြင်းသည် ဆင်းရဲလေယောင်တကား ဟု ကုရုဏ္ဍကတောင်သို့ ပြန်၍ပို့လေ၏။

မထေရ်မြတ်လည်း ညဉ့်ဦးယံ၌ စင်္ကြံသို့တက်တော် မူလျှင် ကံ့ကော်ပင်၌ အမြဲစောင့်သော နတ်သားသည် ဤမထေရ်၏ သီလစင်ကြယ်ခြင်းသည် အံ့ဩဘွယ်ရှိ လေစွ တကားဟု များစွာကြည်ညိုသဖြင့် ဆီမီးတိုင်ကို ကိုင်လျက်ရပ်လာ၏၊ မထေရ်အားလည်း ကြည်လင် စင်ကြယ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းသည် ဉာဏ်၌ထင်လာသဖြင့် ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်စွာ စီးဖြန်းတော်မူလေသော် သန်း ခေါင်ယံအဆုံး၌ တောင်အလုံးကို ပွဲ့တင်ထပ်စေလျက် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်တော်မူလေ၏။

ဤပြဆိုအပ်ပြီးသော ဝတ္ထုထုံးပုံကို ယုံကြည်မြတ် နိုးသော အမျိုးကောင်းသားတို့သည် သတိတရားကို

၁၀၄၇၈

ရှေ့သွားပုဗ္ဗင်္ဂမ ပြုလျက် စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့ကို ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်ကုန်ရာသည်၊ သမင့်,တော မျောက်,ကြောက်သောသူငယ်တို့ကဲ့သို့ လျှပ်ပေါ်သော ဣန္ဒြေ မရှိကြရာ။

မက္ကဋောဝ အရညမှိ၊
ဝနေ ဘန္တော မိဂေါ ဝိယ။
ဗာလော ဝိယ စ ဥတြွဿော၊
န ဘဝေ လောလလောစနော။

အရညမှိ၊ ခက်ကြိုင်းဝေဆာ ဟေမာတကြော ရေစာပေါ်သော တောအရပ်၌။ မက္ကဋောဝ၊ ခုန်ပျံပေါပေါ် ပုံဟန်ကြော့နှင့် ဆော့သော မျောက်ကဲ့သို့၎င်း၊ ဝနေ၊ ပင်လတ်တဆင့် ပင်မြင့်တကြော စေးချုံနှော သောတော၌။ ဘန္တော၊ရပ်တန့်မနေ ဣန္ဒြေမချုပ် လွှန်တုန်လှုပ်သော။ မိဂေါဝိယ စ၊ ချီတချီချီ လည်တမော့မော့ ကိုယ်ကြော့ကြော့နှင့် ပြေးတော့မည့်သွင် ပုံဟန်ဆင်သောသမင်ကဲ့သို့၎င်း၊ ဥတြွဿော၊ ထိတ်ထိတ်လန့်လန့် စိတ်မသန့်သော၊ဗာလောဝိယ စ၊ကွေးလွေးနုနယ် သူငယ်ကဲ့သို့၎င်း။ လောလလောစနော၊ မငြိမ်မသက် အပျက်အချော် လျှပ်ပေါ်သောမျက်စိရှိသည်။ န ဘဝေ၊ ခါတရံပေ မဖြစ်စေရာ။ (ဤကား ယောဇနာ)

ဤကား ဣန္ဒြိယသံဝရသီလဝယ် ယထာရဟ
နိဒ္ဒေသကထာတည်း။

အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလနိဒ္ဒေသ

"အာဇီဝဟေတု အာဇီဝကာရဏာ ပါပိစ္ဆော ဣစ္ဆာပကတော"အစရှိသဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော အသက်မွေးခြင်းနှင့် စပ်သော သိက္ခာပုဒ်ခြောက်တို့ကို ကျော်နင်းကျူးလွန်သဖြင့်၎င်း၊ ကုဟန,လပန,သာမန္တဇပ္ပန,ပရိကထာ,ဩဘာ, နိမိတ်စသည့်တို့ကို ပြုသဖြင့်၎င်း ဖြစ်သောပစ္စည်းတို့ကို သုံးဆောင်ခြင်းသည် မိစ္ဆာဇီဝမည်၏၊ ထိုမိစ္ဆာဇီဝမှ ကြဉ်ခြင်းသည် အာဇီဝ ပါရိသုဒ္ဓိသီလမည်၏၊ ထိုအာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလကို စောင့်ရှောက်လိုသောအမျိုးကောင်းသားတို့သည် ကုလူပကရဟန်းကဲ့သို့ မဖြစ်စေမူ၍ ဝီရိယတရားကို ရှေ့သွားပုဗ္ဗင်္ဂမပြုလျက် အသျှင်မဟာသာရိပုတ္တရာ ရဟန္တာမထေရ်ကြီးတို့နည်းကို ယူကုန်ရာသည်။

ကုလူပက ရဟန်းတပါးသည် ဆွမ်းစားလိုသောကြောင့် တဦးသောအမျိုးအိမ်သို့ဝင်၍ ထိုင်နေသည်ကို အိမ့်ရှင်ဒါယိကာမ မြင်လေသော် မပေးလှူလိုဝန့်တိုသောကြောင့် ဆန်များမရှိပါလေ၊ ရှာဖွေရဦးမည်ဟု တောက်တီး မြည်တွန်ကာ ဆန်ရှာကျွန်ပြု၍ အနီးအပါးရှိ အိမ်များသို့ ထွက်သွားလေ၏၊ ကုလူပကရဟန်းလည်း တိုက်ခန်းတွင်းသို့ဝင်၍ ကြည့်ရှုရှာဖွေရာ တံခါးထောင့်ကြား၌ ထောင်လျက် ထားသော ကြံချောင်းကို၎င်း, ခွက်တခု၌ ထားသော တင်လဲခဲကို၎င်း, ခြင်းတောင်း၌ ထားသော ငါးခြောက်ပြား တို့ကို၎င်း, ဆန့်အိုး၌ ဆန်ကို၎င်း, ထောပတ်အိုး၌ ထောပတ်ကို

ရင်း တွေ့မြင်ပြီးမှ တဘန်ပြန်၍ထိုင်နေလေ၏၊ ဒါယိကာမကြီးသည်လည်း အသျှင်ဘုရား.... အနီးအပါး အိမ်များ၌ ဆန်ချေးငှါးပါသော်လည်း လှူရကံမဖန်တီး၍ အနည်းငယ်မျှ မရခဲ့ပါဟု ဆိုလေလျှင်—

"ကြော်-ဒါယိကာမကြီး..ယနေ့ ဆွမ်းဘိတ်၍မရမည်ကို စောစောကပင် ငါနိမိတ်ထင်ခဲ့၏၊ သင်၏ အိမ်တံခါးကြား၌ ထောင်လျက် ထားသော ကြံချောင်းကြီးနီးနီး မြွေဟောက်ကြီး တကောင်ကိုတွေ့၍ ချောက်လှန့် ပုတ်ခတ်မည်ဟု ရှာဖွေရာ ခွက်၌ထားသော တင်လဲခဲလောက်နီးနီး ကျောက်ခဲကြီးကို တွေ့သဖြင့် ကောက်ယူပစ်ခတ် ချောက်လှန့်လေလျှင် ခြင်းတောင်း၌ ထားသော ငါးခြောက်ပြားခန့် ပါးပျဉ်းကို ကားလျက် ဆန်အိုး၌ထားသော ဆန်စေ့များ အရွယ် အစွယ်ပြူးရရှုးထွက်၍ အမျက်ဒေါသကြီးမားလှသောကြောင့် ထောပတ်အိုး၌ ထားသောထောပတ်ပမာဏ အဆိပ်နှင့်တကွသော တံတွေးများထွက်သည်ကို နံနက်ကပင် ငါနိမိတ်ထင်ခဲ့ပြီ"—

ဟု ဆိုလေလျှင် အိမ့်ရှင်ဒါယိကာမကြီးသည်လည်း ဤဦးပြည်းကိုလှည့်ပတ်ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ပါဆို၍ ကြံကို ရှေးဦးစွာပေးထား၍ ဆွမ်းများချက်ပြုတ်ပြီးမှ ထောပတ်, တင်လဲ, ငါးခြောက်ပြားအစုံနှင့် အကုန်ပင်လှူဒါန်းရလေ၏၊ ဤကုလူပကရဟန်းကဲ့သို့ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလကို မစောင့်ရှောက်ဘဲ ပစ္စည်းကိုသာ ခင်

မင် တွယ်တာသဖြင့် ရှေးရကြောင်း ရစ်ပတ်ပြောဆို ခြင်းကို မပြုမလုပ်ကြရာ။

အခါတပါး ဘုရားမြတ်စွာ၏ ဝဲ,ယာ တော်ရံ အ သျှင်မဟာသာရိပုတ္တရာနှင့် အသျှင်မဟာ မောဂ္ဂလာန် ထေရ်ပုံ့နှစ်ပါးတို့သည် ဝိဝေကတရားကို ခံစားခြင်းအ ကျိုးငှါ တခုသော တောအရပ်သို့ကပ်၍ သီတင်းသုံး တော်မူကြစဉ် အသျှင်မဟာသာရိပုတ္တရာအား သည်း စွာသော လေရောဂါ ပြင်းစွာ နှိပ်စက်လတ်သည်ကို အသျှင်မောဂ္ဂလာန်မြင်တော်မူ၍ ငါ့သျှင်…ဤသို့သော လေရောဂါကို အဘယ်မည်သောဆေးတို့ဖြင့် ရှေးက ပျောက်ဘူးပါသနည်းဟု မေးလျှောက်လေလျှင်—

"ငါ့သျှင်….ရှေးငယ်ရွယ်စဉ်အခါ ဤကဲ့သို့ လေရောဂါစွဲကပ်ရာတွင် ငါ၏မိခင် ကျေးဇူး ရှင်သည် သကာ,သကြား,ပျားရည်, ထောပတ် တို့ဖြင့် ယှဉ်စေလျက် ရေမရောရှက် သက်သက် သော နို့ဖြင့် ချက်အပ်သော ဃနာထမင်းကို ပေး၍ ရှေးကချမ်းသာရဘူးသည်"—

ဟု မိန့်တော်မူလေလျှင် အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန် သည်လည်း ကောင်းလှပြီငါ့သျှင်..သင်နှင့်ငါ့မှာ သံသ ရာက ကောင်းစွာဆည်းပူး ကုသိုလ်ထူးရှိပါလျှင် နံနက် ခါ ရလတ္တံ့ ဟု အချင်းချင်း ပြောဆိုလျှောက်ထားသော စကားသံကို စကြိုဦးသစ်ပင်တွင် အစဉ်မပြတ်နေသော နတ်သားကြားသိလေ၍နံနက်ခါပင်အသျှင်ကောင်းအား ဃနာဆွမ်းကိုဖြစ်စေအံ့ဟု နှလုံးပြုပြီးမှ ထိုခဏ၌ပင်

လျှင် အသျှင်မဟာသာရိပုတ္တရာ၏ အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော တဦးသော အမျိုးအိမ်သို့သွား၍ သားကြီး၏ ကိုယ်တွင် ပူးဝင်ချဉ်းကပ်၍ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းနှိမ်းရိခြင်းကို ဖြစ်စေ၏၊ ဆွေမျိုးအပေါင်းတို့သည် သောင်းသောင်းညံညံ မေးမြန်းလာသော်—

"နက်ဖြန်ခါပင်အသျှင်မြတ်အား သကာ, သကြား, ပျားရည်, ထောပတ်တို့နှင့် ယှဉ်စေလျက် ရေမရောရှက် သက်သက်သော နို့ဖြင့် ချက်အပ်သော ယနာဆွမ်းကို လှူဒါန်းဆက်ကပ်ပါလျှင် ချမ်းသာစေအံ့"—

ဟု ဆိုလေ၏၊ ဆွေမျိုးအပေါင်းတို့လည်း သင်မဆိုဘဲလျက်ပင်အသျှင်မြတ်တို့အားမပြတ်လုပ်ကျွေးလှူဒါန်းပါ၏ဟုဆို၍ နှစ်ရက်မြောက်သောနေ့၌ ထိုသို့သဘောရှိသော နို့ယနာကို ကောင်းစွာပြုပြင်စီရင်ကြကုန်၏။

အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည်လည်း စောစောကပင် အသျှင်မဟာသာရိပုတ္တရာထံသို့ သွား၍ ငါ့သျှင်.... ဆွမ်းခံခြင်းငှါ ရွာတွင်းသို့ ဝင်ပါကော့အံ့၊ မပြန်လာမီအကြား အရပ်တပါးသို့မဖဲ့သွားမူ၍ ဤအရပ်တွင်သာ သီတင်းသုံးရစ်ပါဟု လျှောက်ထားပြီးလျှင် ရွာသို့ဝင်လေ၏၊လူအပေါင်းတို့သည်လည်း ခရီးဦးကြိုဆိုလျက် မထေရ်၏သပိတ်ကို လှမ်းယူပြီးမှ နို့ယနာဖြင့် ပြည့်စေ၍ ပေးလှူကြကုန်၏၊ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်လည်း ပြန်ကြွမည်အခြင်းအရာကို ပြုလျှင် အသျှင်ဘုရာ....ကြွသွားတော်မမူပါလင့်၊ ဤနို့ယနာ

ကို ဤအရပ်တွင်သာ ဘုန်းပေးသုံးဆောင်တော်မူပါ၊ ပြီးကာလမှ အသစ်တဘန် ထပ်မံလှူဒါန်းပါဦးမည် ဆို၍ လုပ်ကျွေးကြပြီးမှ သပိတ်ကို ပြည့်စေလျက် အသစ်တဘန် ထပ်မံလှူဒါန်းကြကုန်၏၊ မထေရ်လည်း ယူဆောင်ပြီးလျှင် ငါ့သျှင်သာရိပုတ္တရာ ယခုအခါ ဤနို့ယနာကို သုံးဆောင်တော်မူပါဟု ပေးအပ်လေ၏။

အသျှင်မဟာသာရိပုတ္တရာလည်း ဤနို့ယနာသည် လွန်စွာ မြိန်မြတ်ပေ၏၊ အဘယ်သို့မူ၍ဖြစ်လာသနည်း ဟုဆင်ခြင်လတ်သော် နို့ယနာ၏ဖြစ်ရာအကြောင်းရင်း ကိုမြင်သဖြင့် ငါ့သျှင်မောဂ္ဂလာန်…ဤနို့ယနာသည် သုံးဆောင်ခြင်းငှါမထိုက်ဟု ပယ်လိုက်လေ၏၊အသျှင် မောဂ္ဂလာန်သည်လည်း ငါကဲ့သို့သောသူ ဆောင်ယူ လှူဒါန်းသော ယနာဆွမ်းကို မသုံးဆောင်ချေ၊ ပယ် လေသည်တကား ဟူသော စိတ်ကိုမျှမဖြစ်စေဘဲ တခွန်း တည်းသောစကားနှင့်ပင် သပိတ်အနားရေးကို ဆွဲငင် လျက်သင့်ရာအရပ်၌ သွန်မှောက်လိုက်၏၊နို့ယနာမြေ သို့ရောက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် မထေရ်၏ ဝေဒနာလည်း ချမ်းသာကွယ်ပျောက်လေ၏၊ ထိုမှစ၍ လေးဆယ့်ငါးနှစ် ပတ်လုံး တဘန်ပြန်၍ ဖြစ်ခြင်းမည်သည်မရှိပြီ။

ထို့နောက်မှ အသျှင်မောဂ္ဂလာန်ကို ခေါ်တော်မူ၍ ငါ့သျှင်မောဂ္ဂလာန်….ဝစီဝိညတ်ကိုမှီ၍ဖြစ်သော နို့ယနာကို ငါ၏အူခွေတို့သည် မြေသို့သက်အောင် ထွက်ကုန်ငြားလည်း စားသောက် သုံးဆောင်ခြင်းငှါ မထိုက်လေဟု မိန့်တော်မူပြီးမှ-

ဝစီဝိညတ္တိဝိပ္ဖါရာ၊
ဥပ္ပန္နံ မဓုပါယာသံ။
သစေ ဘုတ္တွာ ဘဝေယျာဟံ၊
သာဇီဝေါ ဂရဟိတော မမ။ ။
ယဒိပိ မေ အန္တဂုဏံ၊
နိက္ခမိတွာ ဗဟိ စရေ။
နေဝ ဘိန္ဒေယျံ အာဇီဝံ၊
စဇမာနောပိ ဇီဝိတံ။ ။—

ဟူသော ဥဒါန်းကို ကျူးရင့်တော်မူ၏။

အာဝုသော၊ ငါ့သျှင်မောဂ္ဂလာန်။ ဝစီဝိညတ္တိဝိပ္ဖါရာ၊ နှုတ်မြွက်ခြင်းအကြောင်းကြောင့်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ မဓုပါယာသံ၊ နို့ဃနာကို။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဘုတ္တွာ၊ စားသည်။ သစေ-ဘဝေယျ၊ အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့။ မမ၊ ငါ၏။ အာဇီဝေါ၊ အသက်မွေးခြင်းသည်။ ဂရဟိတော၊ ကဲ့ရဲ့အပ်သည်။ အသ၊ ဖြစ်ရာ၏။ မေ-မမ၊ ငါ၏။ အန္တဂုဏံ၊ အူခွေသည်။ နိက္ခမိတွာ၊ ထွက်၍။ ဗဟိ၊ အပ၌၊ ယဒိပိစရေ၊ အကယ်၍လည်းကျအံ့။ ဇီဝိတံ၊ အသက်ကို။ စဇမာနောပိ၊ စွန့်ရသော်လည်း။ အဟံ၊ ငါသည်။ အာဇီဝံ၊ အာဇီဝကို။ နေဝ-ဘိန္ဒေယျံ၊ မဖျက်လိုပြီ။
(ဤကား ယောဇနာ)

ဤအရာ၌ အသျှင်မဟာသာရိပုတ္တရာသည် နို့ဃနာကိုပယ်တော်မူသည်မှာ အတိဥက္ကဋ္ဌ သလ္လေခ ပဋိပတ္တိအကျင့်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍သာ ပယ်တော်မူသည်၊ နို့ဃနာကား ဝိညတ်ပြု၍ ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ အသျှင်မောဂ္ဂလာန် သုံးဆောင်တော် မူသည်ကို

ထောက်လေ၊ အသျှင်မောဂ္ဂလာန် သုံးဆောင်တော်မူသည်မှာလည်း အကြောင်းကို မဆင်ခြင်မိ၍သာ သုံးဆောင်တော်မူသည်၊ အတိဥက္ကဋ္ဌ သလ္လေခပဋိပတ္တိ အကျင့်ထူးမရှိ၍မဟုတ်၊ အသျှင်သာရိပုတ္တရာ ပယ်တော်မူသည်ကိုထောက်လေ။

ဤပြဆိုအပ်ပြီးသော ဝတ္ထုလုံးပုံကို ယုံကြည်မြတ်နိုးသောအမျိုးကောင်းသားတို့သည် အသက်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်ပင် ဖြစ်လင့်ကစား အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလကိုမဖျက်ရာ၊အသက်ကိုသာ မညှာမထောက် မကြောက်မရွံ့ စွန့်ကုန်ရာ၏။

ဤကား အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလဝယ် ယထာရဟ
နိဒ္ဒေသကထာတည်း။

ပစ္စယသန္နိဿိတသီလနိဒ္ဒေသ

"ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော စီဝရံ ပဋိသေဝါမိ ယာဝဒေဝ သီတဿ ပဋိဃာတာယာတိ အာဒိနာ နယေန ဝုတ္တော ပဋိသင်္ခါနပရိသုဒ္ဓေါ စတုပစ္စယပရိဘောဂေါ ပစ္စယသန္နိဿိတသီလံ နာမ။"

ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော ပစ္စည်းလေးပါးတို့ကို သုံးဆောင်သောအခါတို့၌ ဆင်ခြင်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် စင်ကြယ်သော ပစ္စည်းလေးပါးတို့ကို သုံးဆောင်ကြောင်းဖြစ်သော စေတနာသည် ပစ္စယသန္နိဿိတသီလမည်၏။

ထိုပစ္စယသန္နိဿိတသီလကိုစောင့်ရှောက်ဆောက်တည်လိုသော အမျိုးကောင်း သားတို့သည် ပညာတရားကို ရှေ့သွားပုဗ္ဗင်္ဂမပြု၍ အစာ အာဟာရတို့၌ တပ်မက်မောသော လောဘစိတ်ကို မဖြစ်စေမူ၍ ဘာဂိနေယျ သံဃရက္ခိတ သာမဏေတို့ကဲ့သို့ ဆင်ခြင်သုံးဆောင်ကုန်ရာသည်။

မဟာသံဃရက္ခိတ မထေရ်ကြီး၏တူဖြစ်သော ဘာဂိနေယျသံဃရက္ခိတသာမဏေသည် ပစ္စည်းလေးပါးတို့ကိုသုံးဆောင်သောအခါတို့၌ ပစ္စဝေက္ခဏာဆင်ခြင်ကာ သုံးဆောင်လေ့ရှိ၏။ တနေ့သ၌ အလွန်အေးမြသောသလေးဆွမ်းကို သုံးဆောင်နေရာတွင် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာမြတ်က ငါ့သျှင်သာမဏေ••ဤသလေးဆွမ်းသည် သင်၏လျှာကို မပူလောင်စေလင့်ဟု ဆိုသောစကားကို ကြားသဖြင့် သံဝေဂတရားကိုရ၍ ဘာဝနာကို ထပ်ဆင့်ပွါးသဖြင့် ထိုနေရာ၌ပင်လျှင် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်လေ၏။

ဤပြဆိုအပ်ပြီးသောဝတ္ထုထုံးပုံကို ယုံကြည် မြတ်နိုးသော အမျိုးကောင်း သားသမီးတို့သည် ပစ္စည်းလေးပါးတို့ကိုစားသောက်သုံးဆောင်သောအခါတို့၌ ပညာတရားကို ရှေ့သွား ပုဗ္ဗင်္ဂမပြုလျက် ရိက္ခာကုန်ခန်း၍ ခရီးလမ်းအကြား၌ သား၏အသားကို စားရသော မိခင်တို့ကဲ့သို့ရင်း, လှည်းဝင်ရိုး၌ လှည်းဆီ ထိုးသကဲ့သို့ရင်း ခင်မင်တွယ်တာ သာယာမက်မောသောစိတ်ကို မဖြစ်စေမူ၍ ဆင်ခြင်သုံးဆောင်ကုန်ရာ၏။

ကန္တာရေ ပုတ္တမံသံဝ၊
အက္ခဿဗ္ဘဥ္ဇနံ ယထာ။
ဧဝံ အာဟရေ အာဟာရံ၊
ယာပနတ္ထမမုစ္ဆိတော။ ။

ကန္တာရေ၊ ရိက္ခာကုန်ခန်း ခရီးလမ်း၌။ ပုတ္တမံသံ၊ ရင်သွေးအစစ် ချစ်လှသောသား၏အသားကို။ ဘက္ခနံ ဣဝစ၊ မဝါးမမျို မစားလိုလျက် အသက်မသေ တည်နေရုံမျှ စားလေရသကဲ့သို့၎င်း၊ အက္ခဿ၊ မောင်းနှင်မမြန် အသံဆိုးဆိုး လှည်းဝင်ရိုးကို။အဗ္ဘဉ္ဇနံ-ယထာစ၊ သာသာညင်ညင် မောင်းနှင်မြန်မြန် အသံမဆိုး လှည်းစာထိုးသကဲ့သို့၎င်း။ဧဝံ-တထာ၊ ထို့အတူ။ ယာပနတ္ထံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ မြင့်ရှေကာလ မျှတခြင်းအကျိုးငှါ။ အမုစ္ဆိတော၊ ရသတဏှာ မပါမရော မမက်မောသည်ဖြစ်၍။ အာဟာရံ၊ တွေ့ကြုံသမျှ အာဟာရကို။ အာဟရေ-အာဟရေယျ၊ ဆင်ခြင်တိုင်းထွာ သုံးဆောင်ရာ၏။ ။ (ဤကားယောဇနာ)

ဤကားပစ္စယသန္နိဿိတသီလဝယ်ယထာရဟာ
နိဒ္ဒေသကထာတည်း။

သီလနိဒ္ဒေသကထာနိဂုံး

နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို လွန်စွာ တောင့်တကုန်သော ဥပါသကာ, ဥပါသကာတို့မှာလည်း ထုတ်ဆောင် ပြဆိုအပ်ပြီးသောဝတ္ထုအာဂုံ ထုံးပုံအခန်းခန်းတို့၌ ရဟန်းသာမဏေတို့သာ တိုက်ရိုက်ပါသဖြင့်၎င်း စတုပါရိသုဒ္ဓိမည်ရသီလလေးဖုံသည် လူတို့နှင့်မဆက်ဆံရဟန်း

တို့နှင့်သာ ထိုက်တန်သည်ဟု နှလုံးပြုကြ သဖြင့်၎င်း၊ ငါတို့နှင့် မသက်ဆိုင် မကျင့်ပိုင်ဟူသော အယူကိုမ ဖြစ်စေမူ၍ လူဝတ်နှင့်ပင် နိဗ္ဗာန်ခွင်သို့ ဝင်ပျော်စံစား သော ယောကျ်ားမိန်းမတို့၏ ထုံးကိုနှလုံးပြုကြသဖြင့် မိမိတို့ရသင့် ရထိုက်သမျှ သီလလေးပါးတို့ကို ပြဆို အပ်ခဲ့ပြီးသော မထေရ်မြတ်တို့အလား ကြိုးစား ကျင့် ကြံနိုင်ပါမှ ချမ်းသာတကာတို့၏အထွတ် ဝဋ်နှင့်မစပ် မြတ်လှသော ချမ်းသာ ပြည်ခေမာသို့ မြန်စွာရောက်ကြ ရကုန်မည်ဟု မှတ်လေ။

ဤကား သီလအရာဝယ် ယထာရဟ
နိဒ္ဒေသကထာတည်း။

သမာဓိနိဒ္ဒေသ

နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သောတရားသုံး ပါးတို့တွင် သီလ၏အခြားမဲ့၌ ထုတ်ဆောင်ပြဆိုအပ် သော သမာဓိသည်။

(၁) ဥပစာရသမာဓိ၊
(၂) အပ္ပနာသမာဓိ၊—

ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်—

အာနာပါနဿတိနှင့် ကာယဂတာသတိနှစ်ပါးမှ တပါးသော အနုဿတိရှစ်ပါး, အာဟာရေပဋိက္ကူလ သညာတပါ,းစတုဓာတုဝဝတ္ထာန်တပါး-ဤဆယ်ပါး၌ ဖြစ်သော ကောဂ္ဂတာ စေတသိက်သည်၎င်း၊ အပ္ပနာ သမာဓိ၏ ရှေ့အဘို့၌ဖြစ်သော ကောဂ္ဂတာစေတသိက် သည်၎င်း ဥပစာရသမာဓိမည်၏။

ဈာန်ဇော,မဂ်ဇော-တို့၌ရှိသော ဧကဂ္ဂတာ စေတသိက်သည် အပ္ပနာသမာဓိမည်၏။

တနည်း—
(၁) လောကီသမာဓိ၊
(၂) လောကုတ္တရာသမာဓိ—

အားဖြင့်နှစ်ပါးပြား၏၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ကာမ, ရူပ, အရူပကုသိုလ်၌ရှိသော ဧကဂ္ဂတာ စေတသိက်သည် လောကီသမာဓိမည်၏။

မဂ်၌ရှိသောဧကဂ္ဂတာစေတသိက်သည် လောကုတ္တရာ သမာဓိ မည်၏။

တနည်း—
(၁) ဒုက္ခပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာသမာဓိ၊
(၂) ဒုက္ခပဋိပဒါခိပ္ပါဘိညာ သမာဓိ၊
(၃) သုခပဋိပဒါဒန္ဓာဘိညာသမာဓိ၊
(၄) သုခပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညာသမာဓိ—

ဟူ၍လေးပါးပြား၏၊ ထိုလေးပါးပြားရာ၌ ရှေးဦးမဆွပဌမကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံးသွင်းသည်မှစ၍ ထိုထိုဈာန်၏ ဥပစာဟု ဆိုအပ်သော ဘာဝနာ၏ မြဲမြဲခိုင်ခံ့ တည်တံ့သည်တိုင်အောင် ဖြစ်သော သမာဓိ တရားကို ပွားခြင်းသည် ပဋိပဒါမည်၏၊ ဥပစာမှစ၍ အပ္ပနာ တိုင်အောင် ဖြစ်သော ပညာသည် အဘိညာမည်၏၊ ထိုပဋိပဒါ,အဘိညာတို့သည် အသပ္ပါယကို မှိဝဲခြင်း, မမှိဝဲခြင်း ပလိဗောဓကိုဖြတ်ခြင်း, မဖြတ်ခြင်း အပ္ပနာ၌ လိမ္မာခြင်း,မလိမ္မာခြင်း တဏှာအဝိဇ္ဇာတရားတို့နှိပ်စက်

ခြင်း, မနှိပ်စက်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း၊ သမထ၌ ဆုတောင်းရှိခြင်း,မရှိခြင်း ဝိပဿနာ၌ဆုတောင်းရှိခြင်း, မရှိခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း၊ ဒုက္ခပဋိပဒါ, သုခပဋိပဒါ,ဒန္ဓာဘိညာ,ခိပ္ပါဘိညာ-တို့သည် ယထာရဟဖြစ်ကြကုန်၏၊ ထိုသမာဓိတရားတို့တွင် လောကုတ္တရာသမာဓိ၏ ပွားများစီးဖြန်းပုံ နည်းသည် မဂ်ပညာကိုစီးဖြန်းရာ၌ အတွင်းဝင်ပြီးဖြစ်၍ အထူးထုတ်ဆောင် ပြဆိုဘွယ်မရှိပြီ၊ မဂ်ပညာကိုပြရာ၌ ထင်စွာဖြစ်လတ္တံ့။

လောကီသမာဓိတရားကို ပွားများစီးဖြန်းလိုသော သမထယောဂီ တိဟိတ်ကာမပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့ရသင့်ရထိုက်သော သီလတို့ကို ခရုသင်းပွတ်သစ် ပုလဲနှစ်အသွင် ဖြူစင် သန့်ရှင်းစေပြီးမှ ကြောင့်ကြကြီးဆယ်ပါးတို့ကို ပယ်ရှားငြိမ်းချမ်းစေ၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းပေးတတ်သောဆရာမြတ်ထံချဉ်းကပ်လျက် မိမိတို့၏စရိုက်အားလျော်သော လေးဆယ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့တွင် အမှတ်မရှိ တခုခုသောကမ္မဋ္ဌာန်းကိုယူ၍ သမာဓိဘာဝနာအား မလျော်ကပ်သော တဆဲ့ရှစ်ပါးသော အပြစ်ရှိသော အရိပ်အာဝါသကိုပယ်၍, လျော်ကပ်သော အပြစ်ကင်းသော အရိပ်အာဝါသ၌ နေသဖြင့် ကြောင့်ကြငယ်များကိုလည်း ပယ်ရှားသုတ်သင်ပြီးမှ အလုံးစုံ ဘာဝနာပွားသောနည်းကို မယုတ်စေမူ၍—

မိမိတို့ ဆောင်ယူအပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း၏ အာရုံဖြစ်သော ကသိုဏ်းပရိကမ္မနိမိတ်ကိုအာရုံပြု၍ ပထဝီ ပထဝီ,အာပေါ အာပေါ-အစရှိသဖြင့် စီးဖြန်း၏၊ ထိုသို့စီးဖြန်းခြင်းသည် ပရိကမ္မ

ဘာဝနာမည်၏၊ မိမိတို့စီးဖြန်းအပ်သော အာရုံသည် ပရိကမ္မနိမိတ်မည်၏။

ထိုပရိကမ္မနိမိတ်ကို အာရုံပြု၍ အဘန်တလဲလဲ စီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား မျက်စိဖြင့်မြင်သကဲ့သို့ မနောဒွါရ၌ လွန်စွာထင်အံ့၊ ထိုသို့ထင်သော အာရုံသည် ဥဂ္ဂဟနိမိတ်မည်၏၊

ထိုဥဂ္ဂဟနိမိတ်ကိုအာရုံပြု၍ မနောဒွါရဖြင့် အဘန်တလဲလဲ စီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား ထိုဥဂ္ဂဟနိမိတ်၏ အထူးဖြစ်သောကောင်းကင်ပြင်ဝယ် တင်၍ထားအပ်သော ပတ္တမြားယပ်ဝန်းကဲ့သို့၎င်း အအိမ်မှ ထုတ်သစ်စဖြစ်သော ကြေးမုံပြင်ကဲ့သို့၎င်း, ထိုဥဂ္ဂဟနိမိတ်ထက် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စွာထင်သော ပရမတ္ထသဘောမှ လွတ်သော အာရုံသည် ပဋိဘာဂနိမိတ်မည်၏။

ထိုပဋိဘာဂ နိမိတ်ဖြစ်သည်မှစ၍ ဂေါတြဘူ ဖြစ်သည်တိုင်အောင် ပထဝီ ပထဝီ, အာပေါ အာပေါ-စသည်ဖြင့် စီးဖြန်း ခြင်းသည် ဥပစာရဘာဝနာမည်၏။

ထိုသို့ ပထဝီပထဝီ, အာပေါ အာပေါ-စသည်ဖြင့် စီးဖြန်းဘန်များ၍ ဈာန်ကိုရလတ္တံ့သော တိဟိတ်ကာမပုဂ္ဂိုလ်အား ဘဝင်နှစ်ကြိမ်ကို လည်စေ၍ ပညတ်ပဋိဘာဂ နိမိတ်ကို အာရုံပြုလျက် မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းတကြိမ်၊ ထို့

နောင် ပုဂ္ဂိုလ်သည် မန္ဒပညာဖြစ်၍ ပုထုဇဉ် သေက္ခဖြစ်အံ့ မဟာကုသိုလ်, ရဟန္တာဖြစ်အံ့ မဟာကြိယာ, ပဌမဈာန်အစ စတုတ္ထဈာန် တိုင်အောင် ပဌမဒွေတို့တွင် တခုခုသည်, ပဥ္စမ ဈာန်ဖြစ်အံ့ တတိယဒွေတို့တွင် တခုခုသည် ပရိကံ,ဥပစာ,အနုလုံ,ဂေါတြဘူဟု လေးကြိမ်၊ တိက္ခပညာဖြစ်အံ့ ဥပစာ, အနုလုံ, ဂေါတြ ဘူဟု သုံးကြိမ်-ဥပစာရသမာဓိဇောကိစ္စဖြစ်၍ ချုပ်၏။

ထို့နောင် ပညတ်ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို အာရုံ ပြု၍ တိက္ခပညာပုဂ္ဂိုလ်အား လေးကြိမ်မြောက်, မန္ဒပညာပုဂ္ဂိုလ်အား ငါးကြိမ်မြောက် ရူပါ ဝစရကုသိုလ် ဈာန်စိတ်သည် ပုထုဇဉ်သေက္ခ အား, ကြိယာဈာန်စိတ်သည် ရဟန္တာအား အာဒိကမ္မိကဖြစ်၍တကြိမ်သာ အပ္ပနာသမာဓိ ဇောကိစ္စဖြစ်၍ချုပ်၏။

ထို့နောင် ဘဝင်ကိုလည်းစေ၏။

ထို့နောင် မိမိတို့ရအပ်သောဈာန်၏အင်္ဂါ တို့ကို ဆင်ခြင်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ပစ္စဝေက္ခ ဏာဝီထိ,ဝင်စားခြင်းဟု ဆိုအပ်သော သမာ ပတ္တိဝီထိတို့သည်ဖြစ်ကုန်၏။

ဤနည်းကို အမှီပြု၍ အရူပ အပ္ပနာသမာဓိဇော တို့ကိုလည်းသိလေ။

ဤကားသမာဓိအရာဝယ်ယထာရဟ
နိဒ္ဒေသကထာတည်း။

ပညာနိဒ္ဒေသ

နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော တရား သုံးပါးတို့တွင် သီလ,သမာဓိ-တရားနှစ်ပါးတို့၏အခြား မဲ့၌ ပြဆိုအပ်သောပညာသည် ပဘေဒအားဖြင့် များ သောအပြားရှိငြားသော်လည်း ဤအရာ၌ လောကုတ္တရာ မဂ်ပညာကိုသာလျှင် ထင်စွာပြအပ်၏။ ထိုလော ကုတ္တရာ မဂ်ပညာကို ကောင်းစွာ ပွါးများလိုသော အမျိုးကောင်းသားတို့သည် ခန္ဓာ,အာယတန, ဓာတ်, သစ္စာ,ဣန္ဒြေ,ဗိုလ်,ဗောဇ္ဈင်, ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်-အစရှိကုန် သော ထိုပညာ၏တည်ရာ ဘူမိဖြစ်သော တရားတို့၌ ဉာဏ်၏ လေ့လာကျက်စား ပွါးများခြင်းကို ပြုပြီးမှ-

> မူလဘူတဖြစ်သော သီလဝိသုဒ္ဓိ,စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ နှစ်ပါးကိုရင်း၊ သရီရပမာ ကိုယ်ခန္ဓာနှင့်တူ သော ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ,ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ,မဂ္ဂါမဂ္ဂ ဉာဏ ဒဿနဝိသုဒ္ဓိ, ပဋိပဒါ ဉာဏ ဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ, ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ-ဟု ဆိုအပ်သော ငါးပါးသောဝိသုဒ္ဓိတို့ကိုရင်း ပြည့်စုံစေအပ်၏။

ထိုခုနစ်ပါးသော ဝိသုဒ္ဓိတို့တွင် လူရှင်ရဟန်း တို့အား မိမိတို့ရသင့်ရထိုက်သောသီလတို့ကို အောက် ၌ ပြဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် ခရုသင်းပွတ်သစ် ပုလဲ နှစ်အသွင် ဖြူစင်သန့်ရှင်းစေခြင်းသည် 'သီလဝိသုဒ္ဓိ' မည်၏။

သမာဓိအရာ၌ပြဆိုအပ်ပြီးသော ဥပစာရသမာဓိ, အပ္ပနာသမာဓိ-နှစ်ပါးသည် 'စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ'မည်၏။

နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးတို့ကို လက္ခဏာ, ရသ, ပစ္စုပဋ္ဌာန်, ပဒဋ္ဌာန်၏ အစွမ်းအားဖြင့် သိမ်းဆည်း ဆင်ခြင်သော ဉာဏ်သည် 'ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ'မည်၏။

ထိုနာမ်ရုပ်နှစ်ပါးတို့၏ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်း ဆင်ခြင်သောအားဖြင့် ကာလသုံးပါးတို့၌ ယုံမှားခြင်းကိုလွန်မြောက်၍တည်သော ဉာဏ်သည်'ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိ'မည်၏။

ထိုသို့ သိမ်းဆည်းဆင်ခြင်အပ်ပြီးသော အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော အတိတ် အနာဂတ် အားဖြင့်ပြားကုန်သော တေဘူမိကသင်္ခါရတရားတို့၌ ခန္ဓာဟူ၍ စည်း၍-

ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ အတီတာနာဂတ ပစ္စုပ္ပန္နံ အဇ္ဈတ္တံဝါ ဗဟိဒ္ဓံဝါ ဩဠာရိကံဝါ သုခုမံဝါ ဟီနံဝါ ပဏီတံဝါ ယံဒူရေ သန္တိကေဝါ ခယ ဋ္ဌေန ဝယဋ္ဌေန အနိစ္စံ၊ဘယဋ္ဌေန ပီဠနဋ္ဌေန ဒုက္ခံ၊အသာရကဋ္ဌေန အနိယဿရဋ္ဌေန အဝသ ဝတ္တနဋ္ဌေန အနတ္တာ။-

စသည်ဖြင့် ဆင်ခြင်သုံးသပ်သော သမ္မသနဉာဏ်ကို ဖြစ်စေပြီးမှ ထိုသင်္ခါရတရားတို့၌ပင်လျှင်-

အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ ရူပသမုဒယော၊တဏှာ သမုဒယာ ရူပသမုဒယော၊ ကမ္မသမုဒယာ ရူပသမုဒယော၊ အာဟာရသမုဒယာ ရူပသ မုဒယော။ ။အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ ရူပနိရောဓော၊ တဏှာနိရောဓာ ရူပနိရောဓော၊ ကမ္မနိရောဓာ

ရူပနိရောဓော၊ အာဟာရနိရောဓာ ရူပနိရော
ဓော။—

စသည်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းတို့ကို ဥဒယဗ္ဗယညာဏ်
ဖြင့် သုံးသပ်ဆင်ခြင်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား—

ပါမောဇ္ဇံ ပီတိ ပဿဒ္ဓိ၊
အဓိမောက္ခော စ ပဂ္ဂဟော။
သုခံ ဉာဏမုပဋ္ဌာနံ၊
မုပေက္ခာ စ နိကန္တိ စ။—

ဟူသောပါဠိနှင့်အညီ—

(၁) ကိုယ်မှထွက်သော အရောင်အလင်းဟု ဆို
အပ်သော-ဩဘာသ။

(၂) ထိုဝိပဿနာစိတ်နှင့်တကွဖြစ်သောနှစ်သက်
ခြင်းဟုဆိုအပ်သော-ပီတိ။

(၃) ကိုယ်စိတ်တို့၏ ပူပန်ခြင်းကို ငြိမ်းစေခြင်း
လက္ခဏာရှိသော-ပဿဒ္ဓိ။

(၄) အားကြီးစွာယုံကြည်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော
အဓိမောက္ခ။

(၅) သမ္မပ္ပဓာန်ကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သောဝီရိယ
ဟုဆိုအပ်သော-ပဂ္ဂဟ။

(၆) ချမ်းသာခြင်းဟုဆိုအပ်သော-သုခ။

(၇) လက္ခဏာယာဉ်သုံးပါးကိုရှုမြင်တတ်သော
ဉာဏ။

(၈) အာရုံ၌မြဲစွာတည်သော သတိဟု ဆိုအပ်
သော-ဥပဋ္ဌာန။

(၉) သမ္မယုတ်တရားတို့ကို အညီအညွတ် ဖြစ်စေတတ်သော တကြိမ်တည်းချုပ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော-ဥပေက္ခာ။

(၁၀) ဤ-ဩဘာသ အစရှိသောကိုးပါးတို့၌ ခင်မင်တွယ်တာသာယာနှစ်သက်သောတဏှာဟု ဆိုအပ်သော-နိကန္တိ။

ဤဆယ်ပါးသောတရားတို့ဖြစ်ကုန်လတ်သော် "ဤထူးမြတ်သော တရားတို့သည်ငါ့အား ရှေး၌မဖြစ်ဘူးလေစွတကား၊ ငါသည်စင်စစ်အားဖြင့်မဂ်တရား, ဖိုလ်တရားတို့သို့ရောက်ပြီတကား"ဟုမဂ်မဟုတ်သည်ကိုမဂ်ဟုမယူမှု၍"ဤဩဘာသစသောတရားတို့သည် တဏှာ, မာန,ဒိဋ္ဌိ-တို့၏ တည်ရာအာရုံ၏အဖြစ်ကြောင့် စင်စစ်မဂ်မဟုတ်ချေ၊ဝိပဿနာ၏ ညစ်ညူးကြောင်း တရားတို့သာတည်း၊ ထိုဝိပဿနာ၏ ညစ်ညူးကြောင်းတရားတို့မှလွတ်သော ခရီးမှန်ဖြစ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်သည်သာလျှင် သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို သိခြင်း၏ အကြောင်းခရီး မဂ်ပေတည်း"ဟု မဂ်ဟုတ်သည် မဟုတ်သည်၌ သိသောဉာဏ်သည် 'မဂ္ဂါ မဂ္ဂ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ'မည်၏။

မေ-မမ၊ ငါ၏။ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ၊အတိတ်အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ယံရူပံဝါ၊ အကြင် ရုပ်သည်ငှင်း။ အဇ္ဈတ္တံ၊ကိုယ်သန္တာန်တွင်း သွင်း၍ယူအပ်သော။ ယံရူပံဝါ၊ အကြင်ရုပ်သည်ငှင်း။ ဗဟိဒ္ဓံ၊ကိုယ်သန္တာန်မှ အပဖြစ်သော။ ယံရူပံဝါ၊အကြင်ရုပ်သည်ငှင်း။ ဩဠာရိကံ၊ရုန့်ရင်းကြမ်းထမ်းသော။ ယံရူပံဝါ၊

အကြောင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ သုခမိ၊ သိမ်မွေ့သော။ယံရှိပံဝါ၊ အကြောင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ ဟိနံ၊ ယုတ်သော။ ယံရှိပံဝါ၊ အကြောင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ ပဏီတံ၊မြတ်သော။ ယံရှိပံဝါ၊ အကြောင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ ဒူရေ၊သုခုမသဘောကြောင့် ဝေးသည်ဟု သမုတ်အပ်သော။ ယံရှိပံဝါ၊ အကြောင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ သန္တိကေ၊ ဩဠာရိက သဘောကြောင့် နီးသည်ဟု သမုတ်အပ်သော။ ယံရှိပံဝါ၊ အကြောင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ အတ္တိ၊ ထင်ရှား ပကတိ ရှိ၏။ ဣဒံ-ရှိပံ၊ ဤရုပ်အပေါင်းသည်။ ခယဋ္ဌေန၊ ရေ့နှယ်ခန်းခြောက် ကုန်ပျောက်တတ်သော သဘောကြောင့်။ ဝယဋ္ဌေန၊ ကွဲပြိုပြုန်းတီး ပျက်စီးတတ်သော သဘောကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ အတည်မစွဲ အမြဲမရှိ။ ဘယဋ္ဌေန၊ခြင်္သေ့ သစ်ကျား သားရဲများနှယ် ကြောက်မက်ဘွယ်လိ ဘေးအတိဖြစ်သော သဘောကြောင့်။ ပီဠနဋ္ဌေန၊ ရန်သူ့ ပမာ အခါမလပ် နှိပ်စက်တတ်သော သဘောကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ ပူဆာလိုက်လှဲ လှန်ဆင်းရဲ၏။ အသာရကဋ္ဌေန၊ အနှစ်မပါ အကာအတိ ဆွေးမြည့်ပုပ်သိုးတတ်သော သဘောကြောင့်။ အနိဿရဋ္ဌေန၊ အာဏာတန်းခိုး အစိုးမရသော သဘောကြောင့်။ အဝသဝတ္တနဋ္ဌေန၊ မိမိလိုရပ်မလိုက်တတ်သောသဘောကြောင့်။အနတ္တာ၊ ငါဟုသမုတ် ကိုယ်မဟုတ်ကုန်။ (ဤကား ပဥ္စမပါဠိ၏ ယောဇနာ)

အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ရူပသမုဒယော၊ ရုပ်၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တဏှာသမုဒယာ၊ တဏှာ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ရူပ

သမုဒယော၊ ရုပ်၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ကမ္မသမုဒယာ၊ ကံ၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ရူပသမုဒယော၊ ရုပ်၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ အာဟာရသမုဒယာ၊အာဟာရ၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ရူပသမုဒယော၊ ရုပ်၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ။အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ရူပနိရောဓော၊ ရုပ်၏ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တဏှာနိရောဓာ၊ တဏှာ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ရူပနိရောဓော၊ ရုပ်၏ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ကမ္မနိရောဓာ၊ကံ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ရူပနိရောဓော၊ရုပ်၏ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အာဟာရနိရောဓာ၊ အာဟာရ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ရူပနိရောဓော၊ ရုပ်၏ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (ဤကား ဒုတိယပါဌ်၏ ယောဇနာ)

မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနှင့် ပြည့်စုံပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနှင့် ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မှစ၍ အနုလောမဉာဏ်တိုင်အောင်လက္ခဏာယာဉ် သုံးပါးကို ဝိပဿနာအဆင့်ဆင့်အားဖြင့် ပွားရာ၏။

ပွားနည်းကား- ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ပွားနည်းကို ရှေး၌ ပြအပ်ပြီ၊ ထို ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကို သိမြင်ပြီးသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ထို ခန္ဓာစသည်တို့၌ ဖြစ်ခြင်းကိုလွှတ်၍ ပျက်ခြင်းကိုသာ အဘန်တလဲလဲရှုသဖြင့်—

"ဣမေ မေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဓမ္မာ ဥပ္ပန္နတ္တာ နိရုဠှန္တိ။ တေ မေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဓမ္မာ အပရိဏာယကာ နိဿတ္တာ နိဇ္ဇီဝ သဘာဝါ။ ခယဋ္ဌေန ဝယဋ္ဌေန အနိစ္စာ။ ဘယဋ္ဌေန ပီဠနဋ္ဌေန ဒုက္ခာ။ အသာရကဋ္ဌေန အနိဿရဋ္ဌေန အဝသဝတ္တနဋ္ဌေန အနတ္တာ။"—

သည်ဖြင့် စီးဖြန်းဆင်ခြင် ပျက်ခြင်းကို မြင်သော ဉာဏ်သည် ဘင်္ဂဉာဏ် မည်၏။

မေ-မမ၊ငါ၏။ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ခန္ဓာငါးပါးဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ဣမေ-ဓမ္မာ၊ဤရုပ်နာမ်တရားတို့သည်။ဥပ္ပန္နတ္တာ၊ ဖြစ်၍၊ နိရုဠှန္တိ၊ ချုပ်တတ်ကုန်၏။ မေ-မမ၊ ငါ၏။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ခန္ဓာငါးပါးဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ တေ-ဓမ္မာ၊ ထို ရုပ်နာမ်တရားတို့သည်။ အပရိဏာယကာ၊ ဦးဆောင်ဦးစီးဘန်တည်းတတ်သောသူတို့ ဘန်ဆင်းအပ်သည်လည်းမဟုတ်ကုန်။နိဿတ္တာနိဇ္ဇီဝသဘာဝါ၊ သတ္တလည်းမဟုတ် ဇီဝလည်းမဟုတ်ကုန်။ တေ-ဓမ္မာ၊ ထို ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့သည်။ ခယဋ္ဌေန၊ ရေ့နှယ်ခန်းခြောက် ကုန်ပျောက် တတ်သော သဘောကြောင့်။ ဝယဋ္ဌေန၊ပြိုကွဲပြုန်းတီးပျက်စီးတတ်သော သဘောကြောင်။ အနိစ္စာ၊ အတည်မစွဲ အမြဲမရှိကုန်။ ဘယဋ္ဌေန၊ ခြသေ့်သစ်ကျား သားရဲများနှယ် ကြောက်မက်ဘွယ်လိ ဘေးအတိဖြစ်သောကြောင့်။ ပီဠနဋ္ဌေန၊ ရန်သူ့ပမာ အခါမလပ် နှိပ်စက်တတ်သောသဘောကြောင့်၊ဒုက္ခာ။ ပူဆာလှိုက်လှဲ ဆင်းရဲကုန်၏။ အသာရကဋ္ဌေန၊အနှစ်မပါ အကာအတိ ဆွေးမြည့်တတ်

သောသဘောကြောင့်။ အနိဿရဋ္ဌေန၊ အာဏာတန်း ခိုး အစိုးမရသော သဘောကြောင့်။ အဝသဝတ္တနဋ္ဌေ န၊ မိမိလိုရာ မလိုက်တတ်သော သဘောကြောင့်။ အနတ္တာ၊ ငါ ဟုသမုတ် ကိုယ်မဟုတ်ကုန်။ (ဤကား ယောဇနာ)

ဘင်္ဂဉာဏ်ကို ရပြီးသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား အ သက်မသေ ရှည်မြင့်စွာနေလိုသော သူသည် ခြင်္သေ့ သစ်ကျား သားရဲတို့နှင့် တွေ့ကြုံသောအခါ ကြောက် မက်ဘွယ်လိ ဘေးအတိသာဟု မှတ်ထင်သကဲ့သို့ ထို တေဘူမိက သင်္ခါရတရားတို့၏ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ချုပ်သည် ပျက်သည်ကိုသာ မြင်သဖြင့် ကြောက်မက် ဘွယ်လိ ဘေးအတိသာဟု အာရုံပြု၍—

> "ဣမေသံ မမ ခန္ဓာနံ ဥပ္ပါဒေါ ဘယံ၊ ပဝတ္တံ ဘယံ၊ နိမိတ္တံ ဘယံ၊ အာယူဟနံ ဘယံ၊ နိဗ္ဗတ္တိဘယံ၊ ပဋိသန္ဓိ ဘယံ၊ တေ မမ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဓမ္မာ ခယဋ္ဌေန ဝယဋ္ဌေန အနိစ္စာ။ ဘယဋ္ဌေန ပီဠနဋ္ဌေနဒုက္ခာ၊ အသာရကဋ္ဌေ န အနိဿရဋ္ဌေန အဝသ ဝတ္တနဋ္ဌေန အနတ္တာ"—

စသည်ဖြင့် စီးဖြန်းဆင်ခြင် ဘေးကြီးဟုထင်သော ဉာဏ်သည် ဘယဉာဏ်မည်၏။

မမ၊ ငါ၏။ ဣမေသံ-ခန္ဓာနံ၊ ဤခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ် တရားတို့၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ရှေးဦးမဆွ- ပဌမဖြစ်ရခြင်း သည်။ ဘယံ၊ ဘေးကြီးအတိ ကြောက်ဘွယ်ရှိ၏။ ပဝတ္တံ၊

ခဏမပြတ် အထပ်ထပ် ဖြစ်ရခြင်းသည်။ ဘယံ၊ ဘေးကြီးအတိ ကြောက်ဘွယ်ရှိ၏၊ နိမိတ္တံ၊ ဖြစ်ကြောင်းအများ သင်္ခါရတရားသည်။ ဘယံ၊ ဘေးကြီးအတိ ကြောက်ဘွယ်ရှိ၏။ အာယူဟနံ၊ အသစ်အားထုတ် ပြုလုပ်ရခြင်းသည်။ ဘယံ၊ ဘေးကြီးအတိ ကြောက်ဘွယ်ရှိ၏။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဘဝအထူး ပြောင်းကူးရခြင်းသည်။ ဘယံ၊ ဘေးကြီးအတိ ကြောက်ဘွယ်ရှိ၏။ ပဋိသန္ဓိ၊ ဘဝနှစ်ပါး အကြားမလပ် စပ်သောအားဖြင့် ဖြစ်ရခြင်းသည်။ ဘယံ၊ ဘေးကြီးအတိ ကြောက်ဘွယ်ရှိ၏။ မမ၊ ငါ၏။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာငါးပါးဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ တေ-ဓမ္မာ၊ ထိုရုပ်နာမ်တရားတို့သည်။ ခယဋ္ဌေန၊ ရေ့နှယ်ခန်းခြောက် ကုန်ပျောက်တတ်သော သဘောကြောင့်။ ဝယဋ္ဌေန၊ ပြိုကွဲပြုန်းတီး ပျက်စီးတတ်သော သဘောကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ အတည်မစွဲ အမြဲမရှိကုန်။ ဘယဋ္ဌေန၊ ခြင်္သေ့၊ သစ်၊ ကျား သားရဲမျိုးနှယ် ကြောက်မက်ဘွယ်လိ ဘေးအတိဖြစ်သောကြောင့်။ ပီဠနဋ္ဌေန၊ ရန်သူ့ပမာ အခါမလပ် နှိပ်စက်တတ်သော သဘောကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ ပူဆာလိုက်လှဲ ဆင်းရဲကုန်၏။ အသာရကဋ္ဌေန၊ အနှစ်မပါ အကာအတိ ဆွေးမြည့်တတ်သောသဘောကြောင့်။ အနိဿရဋ္ဌေန၊ အာဏာတန်းခိုး အစိုးမရသော သဘောကြောင့်။ အဝသဝတ္တနဋ္ဌေန၊ မိမိလိုရပ် မလိုက်တတ်သော သဘောကြောင့်။ အနတ္တာ၊ ငါဟုသမုတ် ကိုယ်မဟုတ်ကုန်။ (ဤကား ယောဇနာ)

ထိုဘယဉာဏ်ကို ရပြီးသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် တေဘူမိက သင်္ခါရ တရားတို့၌ ဘေးအတိသာမြင်၍

ဆင်းရဲခြင်းမှ ထုတ်ဆောင်တတ်သော တာဏသဘော ကိုရင်း, ပုန်းကွယ်ရာ လေဏသဘောကိုရင်း,မှီခိုသဖြင့် လားရာဂတိ သဘောကိုရင်း, ဘေးမှ လွတ်ကြောင်း လည်းလျှောင်းရာ ပဋိသရဏ သဘောကိုရင်း မထင် မမြင်ကုန်၊ထိုသခ်ါရတရားတို့ကို တောင့်တသော ပတ္ထ နာသည်ရင်း, ငါ,ငါ၏ကိုယ်ဟု စွဲလမ်းခြင်း ပရာမာသ တရားသည်ရင်း မရှိပြီဖြစ်၍ ဘဝသုံးပါးတို့သည် ရဲရဲ ညီးသော မီးကျီးစုဖြင့် ပြည့်သောမီးကျီးတွင်းကဲ့သို့ရင်း, ခန္ဓာငါးပါးတို့သည် သတ်အံ့ဟု ချီအပ်သောသန်လျက် လက်၌ရှိသော ရန်သူကဲ့သို့ရင်း, တေဘူမိကသခ်ါရ တရားတို့သည် အိုင်းအမာ အနာရောဂါ ခြောင့်တံသင်း ကဲ့သို့ရင်း ထင်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ထိုသခ်ါရတရားတို့ကို အပြစ်ဟုရှုသဖြင့်—

ဇရမေသံ မမ ခန္ဓာနံ ဥပ္ပါဒေါ သာမိသံ၊
အနုပ္ပါဒေါ နိရာမိသံ။ ။
ဇရမေသံ မမ ခန္ဓာနံ ပဝတ္တံ သာမိသံ၊
အပ္ပဝတ္တံ နိရာမိသံ၊—

စသည်ဖြင့် စီးဖြန်းဆင်ခြင် အပြစ်ဟု မြင်သော ဉာဏ်သည် အာဒီနဝဉာဏ်မည်၏။

မမ၊ငါ၏။ ဇရမေသံ-ခန္ဓာနံ၊ ဤခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ် တရားတို့၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ရှေးဦးမဆွ-ပဋိမဖြစ်ရခြင်းသည်။ သာမိသံ၊မရဏမင်း ခြံသွင်းလှောင်ထား ဝက်များပမာ စားဘွယ်ရာသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ အနုပ္ပါဒေါ၊ ဥပါဒ် လွတ်ကင်း မဖြစ်ခြင်းသည်။ နိရာမိသံ၊ သေမင်း၏ စား ဘွယ်ရာ အစာမဟုတ်သည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။မမ၊

ငါ၏။ ဇုမ္မေ သံ-ခန္ဓာနံ၊ ဤခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရား တို့၏။ ပဝတ္တံ၊ အခါမလပ် အထပ်ထပ် ဖြစ်ရခြင်းသည်။ သာမိသံ၊ မရဏာမင်း ခြံသွင်းလှောင်ထား ဝက်များ ပမာ စားဘွယ်ရာသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အပ္ပဝတ္တံ၊ ဥပါဒ်လွတ်ကင်း မဖြစ်ခြင်းသည်။ နိရာမိသံ၊သေမင်း၏ စားဘွယ်ရာ အစာမဟုတ်သည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ (ဤ ကား ယောဇနာ)

ထိုအာဒီနဝဉာဏ်ကို ရပြီးသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် သည် တေဘူမိကသင်္ခါရတရားတို့ကို အပြစ်ဟု ရှုသဖြင့် စိတ္တကူငှတောင်ခြေ၌ ပျော်ပါးသော ရွှေဟင်္သာမင်း သည် ဒွန်းစဏ္ဍားတို့၏ရွာတံခါးအနီး စက်ဆုပ် ရှုံရှာ ဘွယ် မစင်ကြွယ်သော အိုင်ကြီး၌ မမွေ့လျော်ဘဲ အိုင် ကြီးခုနစ်အိုင်တို့၌သာ မွေ့လျော် ပျော်ပါးသကဲ့သို့ငှင်း, ရွှေချိုင့်၌ ထားအပ်သော သားများသေ၌နင်း ခြင်္သေ့ မင်းသည် ထိုရွှေချိုင့်အတွင်း မွေ့လျော်ခြင်းမရှိဘဲ ယူ ဇနာသုံးထောင် အပြောဆောင်သော ဟေမဝန္တာ တော၌သာလျှင် မွေ့လျော်ပျော်ပါးသကဲ့သို့ငှင်း, ကိုယ် လုံးကျွတ် ဆွတ်ဆွတ်ဖြူသော ခုနစ်ပါးသော ထိခြင်းရှိ သော တန်းခိုးနှင့်ပြည့်စုံသဖြင့် ကောင်းကင်သို့ ပျံသွား နိုင်သော ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းသည် မြို့တွင်းမြို့လယ်တို့၌ မ မွေ့လျော်ဘဲ ဟေမဝန္တာ ဆဒ္ဒန်အိုင်၌သာ မွေ့လျော် ပျော်ပါးသကဲ့သို့ငှင်း, တေဘူမိက သင်္ခါရတရားတို့ကို အပြစ်ဟုရှုပြီးသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုတေဘူမိ က သင်္ခါရတရားတို့၌ မမွေ့လျော်ဘဲ ခုနစ်ပါးသော အနုပဿနာဉာဏ်, သုံးပါးသော အနုပဿနာဉာဏ်,

အနုပ္ပါဒေါ ခေမံ-စသည်ဖြင့် ရှိသော သန္တိပဒဉာဏ်တို့၌သာ မွေ့လျော်သည်ဖြစ်၍ သင်္ခါရတရားတို့ကို ငြိးငွေ့ဘွယ်ဟု အာရုံပြုလျက်–

"ဇာမေယံ မမ ခန္ဓာနံ ဘိဇ္ဇနံ နာမေတံ အဟောဝတ နိဗ္ဗိဒံ၊ အဟောဝတ ဇေဂုစ္ဆံ၊ အဟောဝတ ပဋိက္ကူလံ၊ အဟောဝတ အနာလယံ"။–

စသည်ဖြင့် စီးဖြန်းဆင်ခြင် ငြိးငွေ့ဘွယ်ဟု မြင်သောဉာဏ်သည် နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်မည်၏။

မမ၊ ငါ၏။ဇာမေယံ-ခန္ဓာနံ၊ ဤခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့၏။ ဧတံ ဘိဇ္ဇနံနာမ၊ ဤကုန်ပျောက် ပြုန်းတီးပျက်စီးခြင်းမည်သည်။ အဟောဝတ နိဗ္ဗိဒံ၊ ဩော်-သင်္ခါရနယ်ဝင် ဘုံတခွင်မှာ ရှင်ပျော်မမွေ့ ငြိးငွေ့လေစွတကား။ အဟောဝတဇေဂုစ္ဆံ၊ ဩော်-ခွေးသေသရုပ်အကောင်ပုပ်ကဲ့သို့ စက်ဆုပ်ဘွယ် ရှိလေစွ တကား။ အဟောဝတပဋိက္ကူလံ၊ ဩော်-မစင်မကြယ် ဘင်ပုပ်နှယ်သို့ ရွံရှာဘွယ်ရှိလေစွတကား။အဟောဝတ အနာလယံ၊ဩော်-ချစ်ချစ်ကြင်ကြင်ခင်မင်တွယ်တာ သာယာဘွယ် မရှိလေစွ တကား။ (ဤကား ယောဇနာ)

ဤဆိုအပ်ပြီးသော ဘယဉာဏ်, အာဒီနဝဉာဏ်တို့သည် သဘောတရားကိုယ်အားဖြင့် ထူးခြားကွဲပြားသည် မဟုတ်ကုန်၊ဘေးဟုရှုခြင်းသဘော ရှိသော ဘယဉာဏ်ချည်းသာတည်း။ သဒ္ဒါမျှသာလျှင် အထူးထင်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ ဝိပဿနာဉာဏ် အခွင့်၌–

"တမ္ပနေတံ ပုရိမေန ဉာဏာဝယေန အတ္တ-
တော ဂေါ်"—

ဟူ၍ မိန့်အပ်လေပြီ။ တမ္ပနေတံ-တမ္ပန ဇတံ-ဉာဏံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ဉာဏ်သည်။ ပုရိမေန၊ ရှေးဖြစ်သော။ ဉာဏာ-ဝယေန၊ ဘယဉာဏ်,အာဒီနဝဉာဏ်နှစ်ပါးနှင့်။ အတ္တ-တော၊ အနက်တရားကိုယ် အားဖြင့်။ ဂေါ်၊ တူ၏။ (ဤကား ယောဇနာ)

ထိုဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ ဗုဒ္ဓဃောသဆရာမြတ်၏ သာဓကမြွက် ပါဠိတော်ကား-

"ယာ စ ဘယတုပဋ္ဌာနေ ပညာ ယဉ္စ
အာဒီနဝေ ဉာဏံ ယာ စ နိဗ္ဗိဒါ၊ ဣမေ
ဓမ္မာ ဧကတ္ထာ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာနံ။"-

ဟူသည်တည်း။

ဘယတုပဋ္ဌာနေ၊ ဘေးဟူရှုမြင်ရာ၌။ ယာစပညာ၊ **အကြင်ဘယဉာဏ်သည်ရှိ၏။ အာဒီနဝေ၊ အပြစ်ဟူရှု** ရာ၌။ ယဉ္စဉာဏံ၊ အကြင်အာဒီနဝ ဉာဏ်သည်ရှိ၏။ ယာစနိဗ္ဗိဒါ၊ **အကြင်** ငြီးငွေ့ဘွယ်ဟုရှုသော နိဗ္ဗိဒါ ဉာဏ်သည်ရှိ၏။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဣမေ-ဓမ္မာ၊ဤဉာဏ်သုံး ပါးတရားတို့သည်။ ဧကတ္ထာ၊ အနက်သဘော အားဖြင့် တူကုန်၏။ ဗျဉ္ဇနမေဝ၊ သဒ္ဒါမျှသည်သာလျှင်။ နာနံ၊ ထူး၏။ (ဤကား ယောဇနာ)

နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ကို ရပြီးသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ငြီးငွေ့ဘွယ်ဟု နှလုံးပြုသဖြင့် သင်္ခါရတရားတို့၌ ကပ် ငြိ တွယ်တာ သာယာခြင်းကင်းသဖြင့်ပိုက်ကွန်အတွင်း

သို့ ရောက်သော ငါးသည် ထိုပိုက်ကွန်တွင်းမှ လွတ်ခြင်းငှါ အလိုရှိသကဲ့သို့ငှင်း, မြွေ၏ခံတွင်းသို့ ရောက်သော ဘားသူငယ်သည် ထိုမြွေ၏ခံတွင်းမှ လွတ်ခြင်းငှါ အလိုရှိသကဲ့သို့ငှင်း, ချိုင့်၏အတွင်း၌ သွင်းထားအပ်သော တောမျောက်သည် ထိုချိုင့်တွင်းမှ လွတ်ခြင်းငှါ အလိုရှိသကဲ့သို့ငှင်း, မြိမြိသောကြော့ကွင်း၌ မိသော သမင်သည် ထိုကြော့ကွင်းမှ လွတ်ခြင်းငှါ အလိုရှိသကဲ့သို့ငှင်း,အလမ္ပာယ်၏လက်သို့ရောက်သောမြွေဟောက်သည် ထိုအလမ္ပာယ်၏လက်မှ လွတ်ထွက်ခြင်းငှါအလိုရှိသကဲ့သို့ငှင်း, ညွှန်ပျောင်း၌ ကျံနစ်သောဆင်ပြောင်ကြီးသည် ထိုညွှန်ပျောင်းမှ လွတ်ခြင်းငှါအလိုရှိသကဲ့သို့ငှင်း, ဂဠုန်မင်း၏ ခံတွင်းသို့ ရောက်သော နဂါးမင်းသည် ထိုဂဠုန်မင်း၏ ခံတွင်းမှ လွတ်ခြင်းငှါ အလိုရှိသကဲ့သို့ငှင်း, ရာဟုခံတွင်းသို့ ရောက်သော လပြည့်ဝန်းသည် ထိုရာဟုခံတွင်းမှလွတ်ခြင်းငှါအလိုရှိသကဲ့သို့ငှင်း, ရန်သူတို့ဝန်းရံအပ်သောယောကျ်ားသည် ထိုရန်သူတို့ဝန်းရံခြင်းမှ လွတ်ခြင်းငှါ အလိုရှိသကဲ့သို့ငှင်း အလုံးစုံသော သင်္ခါရတရားတို့မှ လွတ်ခြင်းငှါ အလိုရှိသဖြင့်—

"ဇာမေသံ မမ ခန္ဓာနံ ဥပ္ပဇ္ဇနံ ဝါ ဘိဇ္ဇနံ ဝါ ဒုက္ခဒုက္ခံ အတိဒုက္ခံ၊ တတော ကဒါ မုစ္စေယျံ၊ သာဓု ဝတ မုစ္စနံ၊ သာဓု ဝတ အပဂမနံ၊ သာဓု ဝတ နိဗ္ဗုတံ။"—

စသည်ဖြင့် ငြီးငြွန်းဆင်ခြင်ခြင်းကိုပြု၍ သင်္ခါရတရားတို့မှ လွတ်ခြင်းကို ရှေးရှုသောဉာဏ်သည် မုစ္စိတုကမျတာဉာဏ် မည်၏။

မမ၊ ငါ၏။ ဣမေသံခန္ဓာနံ၊ ဤခန္ဓာငါးပါးရုပ်နာမ် တရားတို့၏။ဥပ္ပန္နံ၀ါ၊ ပငိုသန္တေ တည်နေမကင်း ဖြစ်ရခြင်းသည်ငှင်း။ ဘိဇ္ဇနံ၀ါ၊ သမ္မုတိခဏ မရဏမကင်း ပျက်စီးခြင်းသည်ငှင်း။ ဒုက္ခဒုက္ခံ၊ အဖုံဖုံအနဲနဲ ဆဲင်းရဲ လေစွတကား။ အတိဒုက္ခံ၊ အလွန်အကဲဆင်းရဲလေစွ တကား။ တတော၊ထိုဆင်းရဲကြီးငယ် အသွယ်သွယ်တို့မှ။ ကဒါ၊ အဘယ်အခါ၌။ အဟံ၊ ငါသည်။ မုဉ္စေယျံ၊ သံသရာဝဋ် ကင်းစင်ကျွတ်၍ လွတ်ရပါအံ့နည်း။ မုဥ္စနံ၊ သံသရာဝဋ် ကျွတ်လွတ်ရခြင်းသည်။ သာဓု ၀တ၊ သာယာညွတ်ပျောင်း ကောင်းလေစွတကား။အပဂမနံ၊စွန့်ပစ်ပယ်ရှား ဘဲသွားရခြင်းသည်။ သာဓု၀တ၊ သာယာ ညွတ်ပျောင်း ကောင်းလေစွ တကား။နိဗ္ဗုတံ၊ ဒုက္ခခပ် သိမ်း ကင်းငြိမ်းရခြင်းသည်။ သာဓု၀တ၊ သာယာညွတ် ပျောင်း ကောင်းလေစွတကား။ (ဤကား ယောဇနာ)

မုစ္စိတုကမျတာဉာဏ်ကိုရသဖြင့် သင်္ခါရတရားတို့မှ လွတ်ခြင်းငှါအလိုရှိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုသင်္ခါ ရတရားတို့မှလွတ်စေခြင်းအကျိုးငှါ ပငိုသင်္ခါရုပဿနာ ဉာဏ်ဖြင့် သင်္ခါရတရားတို့ကိုပင် လက္ခဏာယာဉ် သုံး ပါးသို့ တင်၍—

"ဣမေ မေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဓမ္မာ အနိစ္စန္တိက- တော အနိစ္စာ၊ တာ၀ကာလိကတော အနိစ္စာ ပလောကတော အနိစ္စာ၊ ၀ိပရိဏာမဓမ္မတော အနိစ္စာ"။—

"ဣမေ မေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဓမ္မာ အဘိဏှပငိုပီဠ- ဠနတော ဒုက္ခာ၊ ဘယတော ဒုက္ခာ၊ ဇာတိ-

ဓမ္မတော ဒက္ခာ၊ဇရာဓမ္မတော ဒက္ခာ၊ဗျာဓိဓမ္မတော ဒက္ခာ”။—

ဣမေ မေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဓမ္မာ ရိတ္တတော အနတ္တာ၊ တုစ္ဆတော အနတ္တာ၊ သုညတော အနတ္တာ”။—

စသည်ဖြင့် သင်္ခါရတရားတို့မှ လွတ်မြောက်ခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ ကောင်းစွာသိမ်းဆည်းလျက် သင်္ခါရတရားတို့ကို နိစ္စ,သုခ, အတ္တဟု တဘန်မထင်နိုင်အောင် ရှုဆင်ခြင်သောဉာဏ်သည် ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏ်မည်၏။

ဤအရာ၌ ဥပမာဖြင့် ထင်စွာပြဦးအံ့၊ငါးဖြင့်အလိုရှိသော ယောကျ်ားသည် ငါးတို့ကိုဘမ်းယူအံ့ဟု ဆောင်းကို ကိုင်လျက် ရေ၌ချ၍ ဆောင်းဝ ဆောင်းဘေ့ဖြင့် လက်ကိုသွင်း၍ ရေ၏အတွင်း၌ ရှာဖွေလေသော် မြွေဟောက်ကို လည်၌ကိုင်မိ၍ ငါသည်ငါးကိုဘမ်းမိပြီဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ထုတ်ယူကာ ကြည့်လတ်လေလျှင်လည်ရေးသုံးဆင့်ကို မြင်သဖြင့် မြွေဟောက်ဟု သိ၍ ပြင်းစွာ ကြောက်ရွံ့ခြင်းဖြစ်လေ၏၊ အပြစ်ကိုမြင်သဖြင့်လည်း ကိုင်ခြင်းငှါ အလိုမရှိ စက်ဆုပ်ငြီးငွေ့၍ လွှတ်လိုသောကြောင့် လွှတ်ခြင်း၏အကြောင်းကို စုံစမ်းဆင်ခြင်စီရင်လိုရကား- မြီးဖျားဘက်မှစ၍ လက်ကိုဖြေပြီးလျှင်လက်ရုံးကိုမြှောက်လျက် မြွေကို ဦးခေါင်းထက်၌ နှစ်ကြိမ်,သုံးကြိမ် နှိပ်စက်ကြိတ်နယ် အားငယ်အောင်ပြုပြီးမှ မြွေကိုလွှတ်လျက် ထက်မျက် လျင်မြန်သော အဟုန်ဖြင့် ကန်ပေါင်ရိုးသို့တက်၍ “ငါနှင့်တူစွာ ငါးကို

ရှာသည့် တံငါယောက်ျား အိုလူများတို့…. ကြီးစွာသော မြွေဟောက်ဘေးမှ ကင်းဝေး လွန်မြောက်ခဲ့ပြီ တကား”ဟု ပြောကြားမြည်တမ်းလျက် ပြေးခဲ့သောလမ်းကို ကြည့်ရှုတည်လေ၏။

ဤ ဥပမာ၌ ငါးရှာသောယောက်ျားသည် မြွေဟောက်၏လည်ကို ကိုင်မိသဖြင့် ငါးကိုရပြီဟု ဝမ်းမြောက်သကဲ့သို့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ အတ္တဘောကိုရ၍ ဝမ်းမြောက်ခြင်းကိုမှတ်၊ ရေကမြှောက်၍ ဆောင်းပေါက် ဆောင်းဘွဲ့မှ ထုတ်မိလျှင် လည်ရေးသုံးဆင့်ကို မြင်သကဲ့သို့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား အပေါင်းအစည်းမပျက် တခဲနက်ကို ခွဲဖျက်ဝေဘန်မိလျှင် သင်္ခါရတရား၌ လက္ခဏာယာဉ်သုံးပါး ထင်မြင်သည်ကိုမှတ်၊ ပြင်းစွာကြောက်ရွံ့သောအခါကဲ့သို့ ဘယဉာဏ်ဖြစ်သည်ကို မှတ်၊ အပြစ်ကို မြင်သကဲ့သို့ အာဒီနဝဉာဏ်ဖြစ်သည်ကို မှတ်၊ မြွေကိုကိုင်ခြင်း၌ အလိုမရှိ ငြီးငွေ့သကဲ့သို့ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာဉာဏ်ကို မှတ်၊ မြွေကိုလွှတ်လိုသကဲ့သို့ မုစ္စိတု ကမျတာဉာဏ်ကို မှတ်၊ လွှတ်ခြင်း၏အကြောင်းကို ပြုသကဲ့သို့ ပဋိသင်္ခါနုပဿနာ ဉာဏ်ဖြင့် သင်္ခါရတို့၌ လက္ခဏာ ယာဉ်သုံးပါးတင်သည်ကို မှတ်။

ဤဥပမာ, ဥပမေယျ ဟပ်ရာ အဖြာဖြာ တို့တွင် နောက်ဆုံး ဖြစ်သော အချက်သာလျှင် ဤအရာ၌ ကောင်းစွာ ပြလိုရင်း ဖြစ်သည်၊ အဘယ်ကြောင့်ဟူမူ ငါးရှာသောယောက်ျားသည် မြွေကိုလက်ဖြင့် နှိပ်နယ်အားငယ်စေ၍ တဘန်ပြန်လှန့်ကိုက်ခဲခြင်း၌ မစွမ်းနိုင်

အောင်ပြုသကဲ့သို့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် လက္ခဏာယာဉ် သုံးပါးတင်သဖြင့် သင်္ခါရတရားတို့ကို ဘိစီးနှိပ်နယ် အားငယ်စေပြီးမှ တဘန် နိစ္စ, သုခ, အတ္တ-ဟူသော အခြင်းအရာဖြင့် ထင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သော အဖြစ်သို့ ရောက်အောင်ပြု၍ ရှုဆင်ခြင်သော ဉာဏ်ကို ပဋိသင်္ခါ နုပဿနာဉာဏ်ဟု ပြလိုသောကြောင့်တည်း။

မေးငါ၏။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာငါးပါးဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ရုပ-ဓမ္မာ၊ ရုပ်နာမ်တရားတို့သည်။ အနိစ္စန္တိ ကတော၊ ဘောက်ပြန်ပြိုကွဲ မမြဲခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသောကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စမည်ကုန်၏။ တာဝကာလိကတော၊ တခဏမျှ ထာဝရမဟုတ်သောကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စမည်ကုန်၏။ ပလောကတော၊ ဘောက်ပြန်ပြုန်းတီး ပျက်စီးတတ်သောကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စမည်ကုန်၏။ ဝိပရိဏာမဓမ္မတော၊ ဘောက်ပြန်မကင်း ချွတ်ယွင်းတတ်သောသဘောကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စမည်ကုန်၏။

မေး၊ ငါ၏။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာငါးပါးဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ရုပ-ဓမ္မာ၊ ရုပ်နာမ်တရားတို့သည်။ အဘိဏှ ပဋိပီဠနတော၊ မပြတ်မလပ် နှိပ်စက်တတ်သောကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခမည်ကုန်၏။ ဘယတော၊ ခြိမ်းခြောက်သစ်ကျွေး သားရဲတစေ ဘေးဖြစ်လေသောကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခ မည်ကုန်၏။ ဇာတိဓမ္မတော၊ ပဋိသန္ဓေတည်နေရခြင်း မကင်းသောသဘောကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခမည်ကုန်၏။ ဇရာဓမ္မတော၊ ချွတ်လွဲယွင်းယို အိုတတ်သောသဘော ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခာမည်ကုန်၏၊ ဗျာဓိဓမ္မတော၊

မချမ်းမသာ ဖျားနာရသော သဘောကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခမည်ကုန်၏။

မေ၊ ငါ၏။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာငါးပါးဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဣမေ-ဓမ္မာ၊ ဤရုပ်နာမ်တရားတို့သည်။ ရိတ္တတော၊ အကျိုးမပြီး အချည်းနှီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အနတ္တမည်ကုန်၏။ တုစ္ဆတော၊ တစုံတခုမျှ ရှာမရသောကြောင့်။ အနတ္တာ၊အနတ္တ မည်ကုန်၏။ သုညတော၊ ချမ်းသာဝိသိဌ အမြဲဆိတ်သောကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အနတ္တမည်ကုန်၏။ (ဤကား ယောဇနာ)

ပဋိသမ်ိဒါနုပဿနာဉာဏ်ကို ရပြီးသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုမိမိရသော ဉာဏ်ဖြင့် တေဘူမိကသင်္ခါရတရားတို့၏ အချည်းနှီးသော အတ္တတည်းဟူသော အနှစ်သာရမှ ဆိတ်သောအဖြစ်ကို အာရုံပြု၍၊ "သဗ္ဗေသင်္ခါရာသုညာ"။ ။သဗ္ဗေ၊ခပ်သိမ်းကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊သင်္ခါရတရားတို့သည်။ သုညာ၊ အတ္တတည်းဟူသော အနှစ်သာရမှ ဆိတ်ကုန်၏။- ဟူ၍ ရှေးဦးစွာ စီးဖြန်းပြီးမှ—

သုညမိဒံ အတ္တေန ဝါ အတ္တနိယေန ဝါ။

ဣဒံ၊ ဤခန္ဓာငါးပါးသင်္ခါရတရားသည်။ အတ္တေနဝါ၊ ငါဟုဆိုအပ်သော အတ္တသဘောမှငင်း၊ အတ္တနိယေနဝါ၊ ငါ၏သား, ငါ၏သမီး, ငါ၏ပစ္စည်း-စသော အတ္တနိယ သဘောမှငင်း။ သုညံ၊ ဆိတ်၏။ ။ဤသို့ ဒွိကောဋိကသုညတနည်းအားဖြင့် အတ္တ,အတ္တနိယတို့မှ ဆိတ်အောင်စီးဖြန်းဆင်ခြင်ရာ၏။ထို့နောင်မှ—

နာဟံ ကွစနိ၊ ကဿစိ ကိဥ္စန တသ္မိံ၊ နစ
မမ ကွစနိ၊ ကိသ္မိဥ္စိ ကိဥ္စနံ အတ္ထိ။

အဟံ၊ ငါသည်။ ကွစနိ၊ တစုံတခုသော အရာ၌။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ နပဿတိ၊ မမြင်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။အတ္တာနံ၊မိမိကိုယ်ကို။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်သောသူ၏၊ ကိဥ္စနတသ္မိံ၊ တစုံတခု ကြောင့်ကြအပ်သော အဖြစ်၌။ န ပဿတိ။ မမြင်။ ကွစနိ၊ တစုံတယောက်သောသူ၏။ အတ္တာနံ။ မိမိကိုယ်ကို။ ကွစိ-ကတ္ထစိ၊ တစုံတခုသောအရပ်၌။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ အတ္တာ၊ ကိုယ်သည်။ မမ၊ ငါ၏။ ကိသ္မိဥ္စိ-ကိဥ္စနဘာဝေ၊ တစုံတခု ကြောင့်ကြအပ်သော အဖြစ်၌။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ နပဿတိ။မမြင်။

ဤသို့ စတုကောဋိက သုညတနည်းအားဖြင့် အတ္တ, အတ္တနိယ, ပရ, ပရပဋိဗဒ္ဓတို့မှ ဆိတ်အောင် စီးဖြန်းဆင်ခြင်အပ်၏။

(၁) မိမိကိုယ်,
(၂) မိမိနှင့်စပ်သော သူတပါးကိုယ်,
(၃) သူတပါးကိုယ်,
(၄) သူတပါးနှင့်စပ်သော မိမိကိုယ်,

ဤလေးပါးမှ ဆိတ်အောင်စီးဖြန်းသော နည်းကို စတုကောဋိက သုညတနည်းဟုမှတ်။

ထို့နောင်မှ—

စက္ခုံ သုညံ အတ္တေန ဝါ အတ္တနိယေန ဝါ
နိစ္စေန ဝါ ဓုဝေန ဝါ သဿတေန ဝါ အဝိ
ပရိဏာမဓမ္မေန ဝါ၊ သောတံ၊ ဃာနံ။—

စသည်ဖြင့် ခြောက်ပါးသော အခြင်းအရာတို့မှ ဆိုတ်သော ဆဟာကာရနည်းအားဖြင့် စီးဖြန်းရာ၏။

စက္ခု၊ စက္ခုပသာဒသည်။ အတ္တေနဝါ။ မိမိကိုယ်ဟူသော အတ္တသဘောမှငှင်း။ အတ္တနိယေနဝါ။ ငါ၏သား,ငါ၏သမီး,ငါ၏ပစ္စည်း-စသော အတ္တနိယသဘောမှငှင်း။ နိစ္စေနဝါ၊ မပြိုမကွဲမြဲသောအဖြစ်မှငှင်း။ ဓုဝေနဝါ၊ မပြောင်းမရွှေ့ မရွေ့သောသဘောမှငှင်း။ သဿတေနဝါ၊ အစဉ်မပြတ် အခါခပ်သိမ်းတည်သောအဖြစ်မှငှင်း။ အဝိပရိဏာမဓမ္မေနဝါ၊မဘောက် မပြန်သောသဘောမှငှင်း၊ သုညံ၊ ဆိုတ်၏။ (ဤကားယောဇနာ)

ထို့နောင်မှ-ရှစ်ပါးသော အခြင်းအရာ, ဆယ်ပါးသောအခြင်းအရာ, တဆဲ့နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာ, နှစ်ဆဲ့ လေးပါးသော အခြင်းအရာတို့မှ ဆိုတ်သော နည်းအားဖြင့် စီးဖြန်းဆင်ခြင်ရာ၏၊ ဤသို့သင်္ခါရတရားတို့ကို သုညတအားဖြင့် စီးဖြန်းဆင်ခြင် ရှုမြင်ပြီးမှ လက္ခဏာယာဉ် သုံးပါးသို့တင်၍ သိမ်းဆည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ထိုသင်္ခါရတရားတို့၌ကြောက်ခြင်း, နှစ်သက်ခြင်းကိုပယ်၍ ငါ,ငါ၏ဥစ္စာဟု မယူဘဲ စွန့်လွှတ်အပ်သော မယားရှိသော ယောက်ျားကဲ့သို့ လျစ်လျူရှုသော စိတ် ရှိ၏။

ထိုစကားကို ထင်ရှားပြပေအံ့၊တဦးသောယောက်ျားသည် ချစ်ခင်စုံမက် နှစ်သက်မြတ်နိုးဘွယ် အရွယ်အဆင်းကောင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော ခင်ပွန်းကို ရ၍ တခဏမျှ ခွဲခွါ၍ နေခြင်းငှာ မတတ်ကောင်း၊ စား,

သောက်, သွား, လာ အခါခပ်သိမ်းတို့၌ အတူတကွ သာ သွားလာစားသောက် နေထိုင်ကြ၏၊ အခါတပါး သူတခြားနှင့် တရားယှဉ်းကွက် အမှုပျက်သည်ကိုသိ၍ ကွာရှင်းပယ်ရှား စွန့်ပစ်ထားပြီးသော် သူတပါးတို့နှင့် ဆက်ဆံ၍ ဘောက်ပြန်ချွတ်ယွင်း တရားကင်းသည်ကို သိသော်လည်း ချစ်ခြင်း, မုန်းခြင်း, နှလုံးမသာပူဆာ စိုးရိမ်ခြင်းကင်း၍ ကြောင့်ကြခြင်းမပြု လျစ်လျူရှုသကဲ့ သို့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ ငါ,ငါ၏ဥစ္စာမဟုတ် တကားဟု စွန့်ပစ်ပယ်ရှားထားသော သင်္ခါရ တရားတို့၌ ကြောက် ခြင်း,နှစ်သက်ခြင်းကိုမပြု လျစ်လျူရှုသည်ကိုမှတ်၊ ထိုသို့ လျစ်လျူရှုသော စိတ်ရှိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား အ လုံးစုံသော ဘဝ,ယောနိ,ဂတိ-တို့၌ မီး၌ ချအပ်သော ကြက်တောင်ကဲ့သို့ တွန့်သော စိတ်ရှိ၏၊လျစ်လျူ ရှုအပ် သော အဖြစ်သည်၎င်း, စက်ဆုပ်ရွံရှာဘွယ်သော အ ဖြစ်သည်၎င်း ထင်၏၊ ထိုသို့ထင်သောအခါ သင်္ခါရ တရားတို့ကို လျစ်လျူရှုသော သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ဖြစ် သည် မည်၏၊ ထိုသင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သည် ရင့်သန် ခြင်းသို့ ရောက်သဖြင့် ဂေါတြဘူကိစ္စတပ်၍ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်အံ့၊ သင်္ခါရတရားတို့ကိုလွှတ်၍ အာရုံပြုသောအား ဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ပြေးဝင်၏၊ အကယ်၍ နိဗ္ဗာန်ကို မမြင် သည် ဖြစ်အံ့၊ သင်္ခါရတရားတို့ကိုပင် တဘန်အာရုံပြု၍ ဖြစ်၏။

ဤအရာ၌ ဒိသာကာကဥပမာကို ထုတ်ဆောင်ပြအပ် ၏၊ သမုဒ္ဒရာခရီးလမ်းကို ကူးသန်းရောင်းဝယ် ကုန် သွယ်လိုသော သူတို့သည် လှေသင်္ဘောသို့ တက်ကြ

သောအခါ ဒိသာကာက အမည်ရသောကျီးကို ဘမ်း ဆီးယူငင် တင်ဆောင်သွားကြကုန်၏၊အကြင်အခါ ပြင်း စွာ လေတိုက်ခတ်သဖြင့် အရပ်ကပါး တိုင်းတခြားသို့ ရောက်၍ ကမ်းလမ်းမထင် ရှုမမြင်သော် ထိုဒိသာကာ ကကျီးကို လွှတ်ကြကုန်၏၊ ထိုကျီးသည် လင်းယဉ်းတိုင် ဖျား နားနေပြီးလျှင် အထက်ကောင်းကင်သို့တက်၍ ရှစ်မျက်နှာရပ် လှည့်ပတ်ပျံသွားလေရာ ကမ်းကိုမြင် သည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုကမ်းရှိရာသို့ ရှေးရှုပျံလေ၏၊ အကယ် ၍ပင် ကမ်းမမြင်သည်ဖြစ်အံ့၊ လင်းယဉ်းတိုင်ဖျား၌ တဘန်ပြန်၍ နားနေရသကဲ့သို့တည်း။

[ဤ ဒိသာကာကုပမာကို အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီမည် သော ဋီကာကျမ်း၌ကား ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏ်၌ ထုတ်ဆောင်တော်မူအပ်၏၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာကျမ်း ကြီး၌မူကား သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်၌ ထုတ်ဆောင်တော် မူအပ်၏။]

မိမိရပြီးသော သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ကို အဘန်တ လဲလဲ မှီဝဲပွါးများသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား သဒ္ဓါ တရားသည် အားကြီးသောအဖြစ်သို့ ရောက်၏၊ ဝီရိယ သည် လွန်စွာချီးမြှောက်၏၊ သတိတရားသည် ကောင်း စွာထင်၏၊ စိတ်သည် လွန်စွာတည်ကြည်၏၊ သင်္ခါရု ပေက္ခာဉာဏ်သည် ထက်သန်ရင့်မာခြင်းသို့ ရောက်၏၊ ယခုအခါ ငါ့အား မဂ်တရားသည် ဖြစ်တော့လတ္တံ့ဟု သင်္ခါရတရားတို့ကို အနိစ္စဟူ၍၎င်း, ဒုက္ခဟူ၍၎င်း, အနတ္တဟူ၍၎င်း စီးဖြန်းဆင်ခြင်ဘန် များလတ်သော်

မိမိပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့် တူသောစိတ်သည် ဘဝင်္ဂစလန, ဘဝင်္ဂုပစ္ဆေဒဟု ဘဝင်ကိစ္စနှစ်ကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်၏၊ ထို့ နောင် သင်္ခါရတရားတို့ကိုအနိစ္စ,ဒုက္ခ,အနတ္တ-ဟု အာ ရုံပြု၍လျက် မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းတကြိမ်၊ ထို့နောင် သင်္ခါရ တရားတို့ကို အာရုံပြု၍ မဟာကုသိုလ် ပဥ္စမဒွေးတို့တွင် တခုခုသည် ပရိကံဇောကိစ္စတကြိမ်၊ ဥပစာရဇောကိစ္စ တကြိမ်၊ အနုလုံဇောကိစ္စတကြိမ်ဖြစ်၏၊ ဤသုံးကြိမ် သော ဇောတို့ကို ရှေ့ဖြစ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်အား ၎င်း, နောက်ဖြစ်သော ဗောဓိပက္ခိယတရား သုံးဆဲ့ ခုနစ်ပါးတို့အား၎င်း လျော်သောကြောင့် အနုလောမ ဟု ခေါ်ဆိုအပ်ကုန်၏၊ ထိုအနုလောမဇော၌ ရှိသော ဉာဏ်သည်ကား အနုလောမဉာဏ် မည်သတည်း။

ဤသို့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မှစ၍ အနုလောမဉာဏ်တိုင် အောင် ပွါးသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ မဂ်ရကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော ဉာဏ်သည် 'ပဋိပဒါဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ'မည်၏။

ထိုအနုလုံဇော၏ အခြားမဲ့၌ နိဗ္ဗာန်ကိုသာ အာရုံ ပြု၍ ပုထုဇဉ်အနွယ်ကိုဖြတ်၍ အရိယာအနွယ်ကို ပွါး စေတတ်သော မဂ်စိတ်၏ အနန္တရ, သမနန္တရပစ္စည်း ဖြစ်သော ဝိပဿနာ၏အထွတ်အထိပ်ဖြစ်သော တဘန် ပြန်၍ မလည်နိုင်သော ဇောစိတ်သည် ဂေါတြဘူဇော ကိစ္စ တကြိမ်ဖြစ်၍ချုပ်၏၊ ထိုဂေါတြဘူ၌ ရှိသောဉာဏ် သည် ဂေါတြဘူဉာဏ်မည်၏၊ ထိုဂေါတြဘူဉာဏ်သည် မဂ်၏အာဝဇ္ဇန်းအရာ၌ တည်သောကြောင့် ပဋိပဒါ

ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိသို့လည်း မဝင်၊ဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိသို့လည်း မဝင်၊ ထိုဝိသုဒ္ဓိနှစ်ပါးတို့၏ အကြားဖြစ်ခြင်းကြောင့် အဗ္ဗောဟာရိကဖြစ်၏။ ဝိပဿနာအလျဉ်၌ ကျသောကြောင့် ဝိပဿနာဇောဟူ၍ကား ခေါ်အပ်၏။

ထို ဂေါတြဘူဇော၏ အခြားမဲ့၌ သောတာပတ္တိ မဂ်စိတ်သည် နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြုလျက် ရှေး၌ မပေါက်ခွဲဘူးသောလောဘ,ဒေါသ,မောဟ-အစုကို ပေါက်ခွဲ၍ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း, သမုဒယသစ္စာကို ပယ်ခြင်း, နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း, မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားစေခြင်း တည်းဟူသော မဂ်ကိစ္စလေးပါးတို့ကို တပြိုင်နက် တချက်တည်းပြီးစေလျက် တကြိမ်သာ ဇောကိစ္စဖြစ်၍ ချုပ်၏၊ ထို့နောင် သောတာပတ္တိမဂ်စေတနာသည် ဖြစ်စေအပ်သော သောတာပတ္တိဖိုလ်စိတ်သည် ဇောကိစ္စ နှစ်ကြိမ်, သုံးကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်၏၊ ထိုတကြိမ်ဖြစ်သော သောတာပတ္တိမဂ်စိတ်သည် အလုံးစုံသော အပါယ်တံခါးကိုပိတ်၍ ခုနစ်ပါးကုန်သော အရိယဥစ္စာတို့၏ မျက်မှောက် အဖြစ်ကိုလည်း ပြု၏၊ ဤမှတပါး များစွာကုန်သော အကျိုးအာနိသင်တို့ကိုလည်း ရစေတတ်၏၊ထိုသောတာပတ္တိမဂ်၌ တည်သော ဉာဏ်သည် သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်မည်၏။

ထိုသောတာပတ္တိမဂ်, ဖိုလ်ကို ရပြီးသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အထက်မဂ်, အထက်ဖိုလ်ကိုရခြင်းငှါ တောဘုမိကသင်္ခါရတရားတို့ကို လက္ခဏာယာဉ်သုံးပါးသို့တင်၍ရှုဆင်ခြင်လတ်သော် ထိုအထက်မဂ်, အထက်ဖိုလ်တို့သည် ဘဝခြား၍သော်ရင်း,ဘဝမခြား

ဘဲသော်ငင်း ဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုအထက်မဂ် သုံးပါး၌ရှိ
သောဉာဏ်သည် သကဒါဂါမိမဂ္ဂ, အနာဂါမိမဂ္ဂ,
အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏ်မည်၏၊ ဤမဂ်ဉာဏ် လေးပါး
သည် ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိမည်၏၊ ဤပြဆိုအပ်ပြီး
သောဝိသုဒ္ဓိခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေခြင်းသည်ပင်လျှင်
မဂ်ပညာကို ပွားသည်မည်၏၊ အောက်၌ညွှန်ခဲ့သော
လောကုတ္တရာသမာဓိကိုလည်း ပွားသည်မည်၏။

ဤကား ပညာအရာဝယ် ယထာရဟ
နိဒ္ဒေသ ကထာတည်း။

နိဂမကထာ

ဤသီလ,သမာဓိ,ပညာ သုံးဖြာသောတရားတို့ကို
ပွားများ ကုံလုံ ပြည့်စုံစေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်
အရဟတ္တမဂ်ကိုရသည်နှင့်တပြိုင်နက် အနမတဂ် သံ
သာစက်၌ လွတ်ရက်မထင် ပူပင်ထိန်ညီး အရှိန်ကြီး
သောမီးဆဲ့တတန် သံယောဇဉ်ဆယ်ဖြာ ကိလေသာ
ဆယ်ထပ် ရစ်ပတ်ထွေးရှုပ် အချုပ်အနှောင်တရားတို့
ကို အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သန်လျက်ထားဖြင့် ပယ်ရှား
သုတ်သင် ခုတ်ထွင်သန့်ရှင်း လင်းစေပြီးမှ သဥပါဒိ
သေသ အမတကြွင်းနိဗ္ဗာန်နန်းကို စံမြန်းခိုလှုံသဖြင့်
လောကသုံးတိုက် သျှောင်မကိုင်ရဖြင့် ဦးခိုက်ပူဇော်ရာ
မဟာခီဏာသဝ အနုတ္တရခေတ် ရဟန္တာအဖြစ်သို့
စင်စစ်ရောက်တော်မူသတည်း။

ဂင်္ဂါဝါလု၊သဲစုမက၊ ပွင့်ကြအများ၊ ရှေး
ဘုရားတို့နှင့်၊ ကြွသွားနိဗ္ဗာန်၊ ဝင်စံခိုအောင်း၊

တပည့်အပေါင်းတို့သည်လည်း၊ လမ်းကြောင်း မပြား၊ ဤတရားဖြင့်၊ ကြွသွားနိဗ္ဗာန်၊နန်းသိမ်ဝံ သို့၊ဝင်စံတော်မူကြကုန်၏။

ဤကား နိဂမကထာတည်း။

ဩဝါဒကထာ

ယခုအခါ၊ သာသနာ၌၊ ကြိုက်တော်စွာလှ၊ ဒုလ္လဘ ကို၊ ရကြကုန်သော အမျိုးကောင်းသားတို့သည်လည်း လှည်းယာဉ်,လှေယာဉ်၊ မြင်း,ဆင်,ရထား၊ ခြေလျင် အားဖြင့်၊ မသွားမပေါက်၊ မရောက်နိုင်ရာ၊သမာစာရ၊ သီလကျင့်မြတ်၊ ပဋိပတ်ဖြင့်သာ၊ ကောင်းစွာ ထုတ် ချောက်၊ ရောက်ပေါက်နိုင်သော၊ နိဗ္ဗာန်ဘုံနန်း၊ ခရီး လမ်းသည်၊ ဘေးဘျမ်းမနှော၊တောကြီးမဝင်၊ လမ်းစဉ် မပျောက်၊ စခန်းထောက်မကာင်း၊ ရှင်းလင်း သာယာ၊ သွားလွယ်သောအခါ၌၊ သဒ္ဓါ သတိ၊ဝိရိယမပေါ့၊စိတ် မလျော့ဘဲ၊အားဆဲကြိုးစား၊ သွားရောက်ကုန်ရာသည်။

ဤကား ဩဝါဒကထာတည်း။

၁၂၆၆-ခုနှစ်၊ ပြည့်လစ်ပွါးပို၊ ဝါဆိုဒုတိယ၊ မာသ
အတက်၊ ဆန်းဆယ်ရက်၌၊ စက္ကက္ခရာ၊
သေချာပီပြင်၊ တင်ရှုပြီးမြောက်၊
ဆုံးခန်းရောက်သတည်း။

အမတမဂ္ဂနိဒ္ဒေသကျမ်း
ဤတွင် ပြီး၏။

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာပေခွင့်ပြုချက် အမှတ် (၁၄၂၃)

ဟံသာဝတီစာအုပ်တိုက်
၃၅၇-ဗိုလ်အောင်ကျော်လမ်းရန်ကုန်မြို့
တအုပ် ၁-ကျပ်